

Crna Gora
ZAVOD ZA ŠKOLSTVO
Sektor za nastavu
Odsjek za utvrđivanje kvaliteta

Broj: _____

Podgorica, ____ ____

Izveštaj o utvrđivanju kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada

U periodu od 04.03.2024. do 08.03.2024.

JU OŠ „Mahmut Lekić“ - Tuzi

1. Nastava i učenje

1.1. Nastava i učenje

1.1.1. Razredna nastava

Prosvjetni nadzornik: mr Anton Gojčaj								
1.1.1.1. Albanski jezik								
Ukupan broj nastavnika po datom predmetu: 25 Broj nastavnika kod kojih je izvršen nadzor: 12 Posjećena odjeljenja: Matična škola: II, IV, V PO Milješ : V, III, II PO Vuksanlekaj: V, IV, III PO Sukruć: V, IV, III Broj posjećenih časova: 12								
Tež. koef.	Aspekti utvrđivanja kvaliteta			Bodovi	Procjena kvaliteta			
STANDARDI					VU	U	Z	NZ
50	57141	Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.		6		X		
30	57140	Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.		7		X		
20	57139	Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.		6		X		
Opšta procjena kvaliteta procesa nastave/učenja				6.30	USPJEŠNO			
Br. ind.	Obrazloženje							
57141	<p>Opservirani časovi bili su strukturirani uglavnom u skladu sa didaktičko-metodičkim zahtjevima. Posjećeni časovi imali su tri glavne faze : uvodni, glavni i završni dio. Uvodni dio časa posvećen je kontrolisanju domaćih zadataka, ponavljanju stečenih znanja iz prethodnih časova i za uvod u ishod učenja koji je planiran za tekući čas. Aktivnosti učenja bile su uglavnom usmjerene na ostvarivanje ishoda učenja. Instrukcije, pitanja i objašnjenja nastavnika su uglavnom jasna, mada, kad je u pitanju predmet Albanski jezik i književnost, pojedini nastavnici imaju poteškoća kod korišćenja standardizovanog jezika, odnosno često miješaju norme standardizovanog jezika sa izrazima u dijalektu. Neki od nastavnika izjavljuju da učenici ovog područja kod kuće svi govore u dijalektu i da nastavnici često, da bi učenici jasno razumjeli, moraju da u toku nastave neke jezičke formulacije, fraze, izraze dodatno pojašnjavaju u dijalektu kako bi ih učenici do kraja razumjeli. Korišćene su raznovrsne metode i oblici rada, ali su najdominantniji oblici rada u svim odjeljenjima bili frontalni i individualni, dok je rad po grupama bio zastupljen u nešto manjoj mjeri. Kad su u pitanju metode rada bile su prisutne metoda usmenog izlaganja, metoda čitanja, metoda pisanja, metoda demonstracije i metoda crtanja-ilustrativnih radova. Na svim časovima, osim na PO Milješ gdje, iako su obezbijeđeni, još nisu instalirani računari povezani na TV, po jedna aktivnost je rađena u formi Power point prezentacije. Za nešto aktivnije i brojnije učešće učenika u nastavi, pokazano znanje učenika na času i uspješnu organizaciju časa od strane nastavnika zaslužuju da se ističu odjeljenja IV1 u matičnoj školi, III i V razred u PO Vuksanlekaj, te II i III razred u PO Milješ. I u ostalim odjeljenjima/časovima bilo je dobrih elemenata, ali je u njima nastava bila pretežno jednosmjerna, tradicionalnog tipa, učenici su uglavnom slušali i gledali što nastavnici govore i rade, odgovarali su na njihova pitanja – najčešće su to bili samo nekoliko učenika, dok je većina učenika bila uglavnom pasivna, a stepen interakcije bio je nizak. U odjeljenjima II i III razreda u PO Sukruć radili su testiranje učenika po unaprijed predviđenom planu. Interesantno je da su skoro u svim posjećenim odjeljenjima klupe bile postavljene na tradicionalan način, po jedan ili najčešće po dva učenika u jednoj klupi. Samo u nekoliko navrata, i to samo kod realizacije aktivnosti u grupama, nastavnici su od učenika tražili da spoje po dvije klupe zajedno. U većini učionica u matičnoj školi i PO Sukruć na zidovima nije bilo didaktičkih materijala niti radova učenika koji se mogu povezati sa planom i programom nastavnog predmeta albanski jezik i književnost, dok je u PO Milješ i PO Vuksanlekaj bilo nekih materijala, uglavnom iz ranijeg perioda, tako da u većini slučajeva, u tom segmentu, prostor učionice je bio skromno podsticajan za učenje. Za potrebe nastave bilo je primjera da su nastavnici donijeli pripremljene materijale (crteže/ilustracije na hameru, radne listiće sa pripremljenim zadacima za učenike, odnosno testove).</p>							
	Preporuke							
	Unaprijediti korišćenje standardizovanog jezika na času.							
	Planirati i primijeniti interaktivne metode učenja na času.							
	Nastavnici treba da u kontinuitetu izrađuju didaktički materijal i isti koriste za ukrašavanje učionice, kako bi ona bila stimulativno i ugodno mjesto za nastavu i učenje.							
57140	<p>Nastavnici na dnevnoj bazi prate i vrednuju postignuća učenika. Pokazano znanje i angažovanje učenika uglavnom je u skladu sa ocjenama u odjeljenjskoj knjizi. Nastavnici u svojim ličnim bilježnicama, ili za tu namjenu pripremljenim listovima za ocjenjivanje, redovno prate i ocjenjuju usvojeno znanje, čitanje, pisanje, izradu domaćih zadataka, aktivnost i zalaganje u aktivnostima učenja od strane učenika. U stručnom aktivu, u zapisnicima, nema pisane evidencije da se razgovara na temu ujednačavanja i usklađivanja kriterijuma ocjenjivanja, na osnovu čega se zaključuje da svaki nastavnik ocjenjuje na osnovu svog iskustva i ličnog poznavanja taksonomije ocjenjivanja. Na osnovu pisane dokumentacije (odjeljenjskih knjiga, zapisnika stručnih aktiva) nastavnici za učenike koji zaostaju u savladavanju gradiva povremeno organizuju časove dopunske nastave, ali se u aktivima ne analizira uticaj tog vida podrške na postignuća učenika.</p>							

Br. ind.	Objasnenje
	Preporuke
	U struĉnim aktivima planirati i realizovati razgovor i dogovor u vezi sa ujednaĉenjem kriterijuma ocjenjivanja.
	Analizirati uticaj ĉasova dopunske nastave na unapreĊivanje postignuĉa ĉenika u uĉenju.
57139	Svaki nastavnik ima godišnji plan rada, koji je blagovremeno usvojen na Struĉnom aktivu i realizuje se uglavnom planiranom dinamikom. Godišnji planovi rada su usklaĊeni sa vaŹeĉim predmetnim programom, ali je konstatovano da su u nekim razredima nastavnici radili sitne jeziĉke intervencije kod ishoda uĉenja. Planirani su i na poseban naĉin oznaĉeni ĉasovi/ishodi uĉenja za otvoreni dio programa. Nastavnici ne pišu osvrt na realizaciju godišnjeg plana rada. Nastavnici su dali na uvid orijentacione planove za dodatnu (I-V razred) i dopunsku nastavu (III-V razred). Evidencija o odrŹanim ĉasovima dodatne i dopunske nastave i uĉenicima koji pohaĊaju taj vid nastave vodi se u odjeljenjskim knjigama. ĉasovi dodatne i dopunske nastave odrŹavaju se povremeno, broj ĉasova varira od odjeljenja do odjeljenja. U zapisnicima Aktiva nema dokaza da je bilo govora o uticaju tog vida nastave na poboljšanje uspjeha uĉenika. Nastavnici su imali pisanu pripremu za posjeĉeni ĉas, a dali su na uvid i pripreme iz prethodnih ĉasova. Osvrt na realizaciju ishoda uĉenja nastavnici ne rade. U Planu rada i zapisnicima Struĉnih aktivna nema dokaza da nastavnici pokreću inicijative za nabavku potrebnih nastavnih sredstava, ali se mora reći da su uslovi rada u matičnoj školi, pa i u podruĉnim odjeljenjima, sasvim dobri. Isto vaŹi i za nastavna sredstva koja nastavnicima i uĉenicima stoje na raspolaganju. Nastavnici, za potrebe ĉasa, pripremaju interne pisane materijale za uĉenike. Na posjeĉenim ĉasovima bilo je primjera da su nastavnici za realizaciju nekih aktivnosti (u radu po grupama) uĉenicima podijelili radne listiĉe koje su unaprijed pripremili. Za uĉenike sa posebnim obrazovnim potrebama nastavnici pripremaju prilagoĊene interne materijale u skladu s IROP-om.
	Preporuke
	Ne raditi nikakve jeziĉke intervencije (korekcije) u javno vaŹeĉem, od Nacionalnog vijeća usvojenom Godišnjem planu rada. Postignuĉa na eksternom testiranju iz crnogorskog-srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i knjiŹevnosti školske 2022/2023. godine su niŹa od nacionalnog prosjeka (3,27-2,68). Srednja ocjena u Školi je iznosila 3,28, dok je nacionalni prosjek srednje ocjene 3,52.
	Praktikovati pisanje osvrt na realizaciju godišnjeg plana rada i osvrt na realizaciju ishoda uĉenja.
	Analizirati uticaj ĉasova dopunske i dodatne nastave na poboljšanje postignuĉa uĉenika.

Prosvjetni nadzornik: mr Anka Vuĉinić-Gujić							
1.1.1.2. Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i knjiŹevnost							
Ukupan broj nastavnika po datom predmetu: 15							
Broj nastavnika kod kojih je izvršen nadzor: 3							
Posjeĉena odjeljenja: III-4, IV-5, V-5							
Broj posjeĉenih ĉasova: 3							
TeŹ. koef.	Aspekti utvrĊivanja kvaliteta		Bodovi	Procjena kvaliteta			
STANDARDI				VU	U	Z	NZ
50	57144	Nastava je prilagoĊena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima uĉenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda uĉenja.	7		X		
30	57143	Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja uĉenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	6		X		
20	57142	Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.	7		X		
Opšta procjena kvaliteta procesa nastave/uĉenja			6.70	USPJEŠNO			

Br. ind.	Objasnenje
57144	<p>Posmatrani ĉasovi metodiĉki su strukturirani s aktivnostima uĉenja usmjerenim na ostvarivanje ishoda uĉenja. Uvodna motivacija obuhvatila je razgovor o prethodno nauĉenom (III-4) ili zanimljive aktivnosti - rješavanje ukrštenice (IV-5) i asocijativni pristup (V-5). Nastavnice daju jasna uputstva za rad i provjeravaju da li su ih uĉenici razumjeli. Atmosfera na ĉasovima je radna i saradniĉka, uz meĊusobno poštovanje svih aktera obrazovno-vaspitanog rada. Kombinuju se oblici rada tradicionalne nastave i metode aktivnog uĉenja. Funkcionalna je upotreba udŹbenika, nastavnih listiĉa, edukativnog plakata, kao i digitalne tehnologije (IV-5, V-5).</p> <p>Uĉenici su demonstrirali tehniku pisanja latinicom i ĉitanja kratkih latiniĉnih tekstova (III-4), mada nije zastupljena ravnomjerna posvećenost svim planiranim jeziĉkim komponentama. Znatna dio ĉasa protekao je u razvijanju grafomotorike, dok je u završnoj fazi akcentirano na tehniku ĉitanja. Nastavnica je strpljiva, mada je povremeno uĉenicima trebalo davati više vremena za samokorekciju. Pitanja koja se odnose na razumijevanje proĉitanog osnovnog su i srednjeg nivoa zahtjevnosti, bez snaŹnijeg podsticaja uĉeniĉkih misaonih aktivnosti.</p> <p>Artikulacija ĉasa u odjeljenju V-5 obuhvatila je uĉeniĉko doŹivljavanje i razumijevanje tekućih stvarnosti, s fokusom na osobine likova putem frontalnog i rada u grupi. Uĉenici rado prihvataju saradniĉko uĉenje, a nastavnica kontroliše dinamiku i vrijeme potrebno za aktivnosti. Pojedini zadaci usmjereni su na razvijanje kreativnosti. Saradnja u okviru grupe postoji, ali ne i izmeĊu grupa u fazi izvješćavanja i argumentacije. Zastupljena je unutarpredmetna, povremeno i vanpredmetna korelacija.</p> <p>Na poznatom tekstu uĉenici (IV-5) su uporeĊivali knjiŹevne likove, identifikovali se s njima i analizirali postupke. Samostalno su popunjavali nastavni listiĉ, a potom provjeravali putem prezentacije. Odgovaranjem na osmišljena pitanja stvorena je interaktivnost nastavnog procesa, uz interesantnu jeziĉku igru povezivanja obje nastavne oblasti u završnoj</p>

Br. ind.	Obrazloženje
	<p>etapi. Učenik sa posebnim obrazovnim potrebama uključen je u rad na času.</p> <p>Nastava se odvija u učionicama opšte namjene u kojima su u manjoj (III-4) ili većoj mjeri (IV-4, V-5) vidljivi edukativni pano/učenički radovi.</p> <p>Preporuke</p> <p>Zastupiti u većoj mjeri pitanja /zadatke višeg nivoa zahtjevnosti u cilju razvijanja kritičkog mišljenja, kreativnosti i istraživačkog duha.</p>
57143	<p>Učenici prvog obrazovnog ciklusa (III-4) opisno su ocijenjeni, s dominacijom srednjeg i višeg nivoa. U odjeljenjskoj knjizi V-5 u toku prvog klasifikacionog perioda evidentirane su ocjene samo u usmenom dijelu iako su postignuća učenika provjeravana kontrolnim zadacima sa bodovnom skalom, čime su učenici upoznati s načinom vrednovanja. Zadaci su uglavnom osnovnog i srednjeg nivoa zahtjevnosti, otvorenog i poluotvorenog tipa. Nije uočljivo da se pisano provjerava razumijevanje neumjetničkog teksta u cilju realizacije ishoda i razvijanja čitalačke pismenosti. Pismeni zadatak u četvrtom razredu nije rađen do dana nadzora, što je u skladu s godišnjim planiranjem na nivou aktiva. U petom razredu (V-5) učenicima se daju dvije teme, pa Aktiv može razmotriti metodičku opravdanost u odnosu na postignuća i zainteresovanost učenika. Učeničke sveske za školski i domaći rad povremeno se (III-4, V-5) ili često (IV-5) pregledaju, a potrebno je unaprijediti ovaj segment kontinuiranim upućivanjem na jezičku pravilnost.</p> <p>Srednja ocjena na kraju klasifikacionih perioda (V-5: I- 3,80; II-3,72; IV-5: I-4,00, II-3,80) uglavnom je odgovarala pokazanom znanju. Prosječna ocjena na pismenom zadatku – 3,22 (V-5) ne odstupa puno od zaključne ocjene na kraju klasifikacionih perioda. Međutim, praćenjem postignuća učenika viših razreda primjećuje se značajan pad u odnosu na peti razred, što zahtijeva uspostavljanje stručne saradnje između pomenutih aktiva i preispitivanje kriterijuma.</p> <p>Interni dnevници dati na uvid sadrže više elemenata za praćenje učeničkog napredovanja, sa solidnom razrađenošću (III-4, V-5), ali ima primjera i uopštenih činilaca (diktat, test 1, test 2, test 3) kojima se ne preciziraju komunikacijske vještine i oblasti nastavnog predmeta.</p> <p>Aktivi su formirani po razredima i na kraju klasifikacionih perioda tabelarno predstavljaju postignuća učenika, ali izostaju analize i konkretni prijedlozi za unapređenje nastave crnogorskog-srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti. U planovima rada stručnih aktiva razmatranje kriterijuma ocjenjivanja planirano je tek za februar-mart, što nije blagovremeno. Međutim, realizacija ne prati planirano, pa izostaje usvajanje kriterijuma na nivou aktiva (razreda).</p> <p>Nastavnice drugog obrazovnog ciklusa imaju u štampanoj formi razrađene kriterijume ocjenjivanja, međutim nijesu usvojeni na stručnim aktivima niti u potpunosti usklađeni sa elementima praćenja.</p> <p>Preporuke</p> <p>Usaglasiti i usvojiti elemente praćenja učeničkih postignuća i kriterijume ocjenjivanja na nivou stručnih aktiva (razreda).</p> <p>Na kraju klasifikacionih perioda kvalitativno analizirati postignuća učenika sa konkretnim prijedlozima za poboljšanje njihovih komunikacijskih vještina.</p>
57142	<p>Nastavnice su uradile planove za sve oblike nastave. Strukturirani su na osnovu obrazovno-vaspitnih ishoda, ishoda učenja i nastavnih sadržaja/pojmova iz Predmetnog programa. Zastupljen je u prihvatljivoj mjeri otvoreni dio, a povezan je odgovarajuće sa aktivnostima sporazumijevanja propisanim Predmetnim programom. Međupredmetne teme jasno su istaknute. Urađen je IROP za učenika sa posebnim obrazovnim potrebama. U planu za peti razred postoje nepreciznosti (u oktobru planirani Septembarski dani kulture). Nema evidencije o osvrtu na realizaciju godišnjih planova rada. U planovima za četvrti i peti razred nije u odgovarajućoj mjeri zastupljen obrazovno-vaspitni ishod koji se odnosi na stvaranje tekstova po ugledu na umjetničke i neumjetničke i sa njim preporučeni procesni pristup.</p> <p>Za posmatrane časove nastavnice su priložile metodičku pripremu sa preciziranim ishodom i tokom časa predstavljenim kroz aktivnosti učenika. U pojedinim ima i suvišnih elemenata (npr. zadaci časa). Takođe, dostavile su pojedina (III-4) ili više (IV-4, V-4) scenarija za časove realizovane u prethodnom periodu, što upućuje na uglavnom blagovremenu izradu. Nastavnica je uradila posebnu pripremu sa prilagođenim nastavnim materijalom za učenika sa posebnim obrazovnim potrebama (IV-5).</p> <p>Urađeni su planovi za dopunsku/dodatnu nastavu i realizuje se od oktobra naizmjenično sa nastavom matematike. Pojedini ishodi učenja u planu za dodatnu nastavu ne odgovaraju kognitivnom nivou podrške.</p> <p>U zapisnicima stručnih aktiva nema evidencije o analizi postojećih i iniciranju potrebnih nastavnih sredstava.</p> <p>Preporuke</p> <p>Za realizaciju ishoda koji se odnosi na stvaranje teksta planirati broj časova u skladu s procesnim pristupom.</p> <p>Vršiti kvalitativni osvrt na realizaciju ishoda s prijedlogom mjera za poboljšanje nastavnog procesa.</p> <p>Planirati ishode za dodatnu nastavu u skladu s kognitivnim nivoom podrške.</p>
Prosvjetni nadzornik: Rabija Šarkinović	
1.1.1.3. Engleski jezik	

Tež. koef.	Aspekti utvrđivanja kvaliteta		Bodovi	Procjena kvaliteta			
STANDARDI				VU	U	Z	NZ
50	57147	Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.					
30	57146	Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.					
20	57145	Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.					

Prosvjetni nadzornik: Dragan Berilažić

1.1.1.4. Likovna kultura

Ukupan broj nastavnika po datom predmetu: 40

Broj nastavnika kod kojih je izvršen nadzor: 4

Posjećena odjeljenja: III-3, V-3, I-5 i V-4.

Broj posjećenih časova: 4

Tež. koef.	Aspekti utvrđivanja kvaliteta		Bodovi	Procjena kvaliteta			
STANDARDI				VU	U	Z	NZ
50	57153	Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.	8		X		
30	57152	Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	7		X		
20	57151	Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.	7		X		
Opšta procjena kvaliteta procesa nastave/učenja			7.50	USPJEŠNO			

Br. ind.	Opis
57153	<p>Posmatrani časovi su dobro strukturirani u skladu sa metodičkim i didaktičkim principima. Instrukcije i objašnjenja nastavnica u uvodnom i tokom glavnog dijela časa su uglavnom jasna i precizna. Nastavnice koriste motivacijske priče, video prezentacije, radne listiće, aplikacije, muzičku podlogu i slično - tokom najave zadatka u uvodnom dijelu časa i na taj način upućuju učenike na ranije stečena znanja. Tokom uvodnog dijela vidljiva je međupredmetna povezanost kod većine nastavnica. Nastavnice u uvodnom dijelu časa koriste frontalni oblik rada, a tokom realizacije praktičnih radova kombinovani metod i oblik rada u skladu sa individualnim potrebama učenika. Aktivnosti učenika su dinamične i upućene na realizaciju praktičnog rada. U odjeljenjima vlada radna atmosfera, vidljivo je uzajamno povjerenje i saradnički odnos na nivou učenik-nastavnik. Nastavnice stvaraju demokratsku i podsticajnu klimu u odjeljenju, učenicima se obraćaju sa poštovanjem. Na posmatranim časovima korištena su adekvatna nastavna sredstva: edukativni panoi, raniji kreativni radovi učenika, reprodukcije, video prezentacije, odgovarajući likovni materijali i odobreni udžbenici. U završnom dijelu časa nastavnice, zajedno sa učenicima komentarišu i analiziraju praktične radove.</p> <p>Prostor za nastavu i učenje djelimično je opremljen dječijim kreativnim radovima te ne predstavlja podsticajan izvor znanja van udžbenika. Razlog što se radnom prostoru ne posvećuje veća pažnja nastavnice navode to što se radni prostor dijeli sa starijim učenicima te je isti teže održati estetski uređenim.</p> <p>Organizacija nastave i učenja na času kod nastavnice u III-3 odjeljenju bila je na veoma uspješnom nivou, te istu preporučujem za organizovanje oglednih i uglednih časova iz predmeta Likovna kultura.</p> <p>Preporuke</p> <p>Uređenja radnog prostora potrebno je posvetiti veću pažnju.</p>
57152	<p>U procesu procjenjivanja i vrednovanja znanja, nastavnice uglavnom koriste različite tehnike. Nije vidljivo da se na nivou stručnih aktivna raspravlja o kriterijumima vrednovanja. Nivo usvojenosti obrazovno/vaspitnih ishoda u I ciklusu većinski je procijenjen sa postignut u cjelini, te se čini veoma ambicioznim u odnosu na nivo dovršenosti praktičnih radova učenika na posmatranim časovima. Nastavnice uglavnom vode dodatnu internu evidenciju u kojoj bilježe aktivnosti učenika u procesu sticanja znanja, redovnost donošenja likovnog pribora i slično. Vrednovanje u dodatnim bilježnicama uglavnom se svodi na numeričku i znakovnu procjenu, a rjeđe na deskriptivnu za sve likovne oblasti i afinitete učenika. Nastavnice pružaju učenicima povratnu informaciju o nivou postignuća i načinu napredovanja. Ocjenjivanje je blagovremeno i u skladu je sa pedagoškim principima.</p>
57151	<p>U Godišnjim planovima rada nastavnica navedeni su obrazovno-vaspitni ishodi, ishodi učenja, pojmovi/sadržaji, korelacija i osvrt na realizaciju. Planiran je i otvoreni dio kurikulumu: preduzetničko učenje, obrazovanje za održivi razvoj i dio saradnje sa lokalnom zajednicom, mada isti nije uvijek tematski adekvatno osmišljen iako je dobro planiran na nivou stručnih aktivna. Planovi uglavnom sadrže tabelarni prikaz ukupnog broja časova, broj časova teorijske nastave, odnosno broj časova predviđenih za vježbe i likovno izražavanje. U Osvrtu na realizaciju planiranog nema suštinske analize, sem konstatacija da su ishodi realizovani.</p> <p>Nastavnice uglavnom kontinuirano rade pripreme za nastavu likovne kulture u kojima su navedeni ishodi učenja, aktivnosti učenika, tip časa, potrebna nastavna sredstva, metode i oblici rada, kao i osvrt na realizaciju. Pripreme za nastavu Likovne kulture napisane su uglavnom na nivou koncepta-skice. Aktivnosti učenja razrađene su po fazama časa. Scenario po fazama časa većinski je napisan iz ugla učenika. Pisane pripreme u III-3 odjeljenju urađene su na veoma uspješnom nivou. Nastavnice posredstvom Stručnog aktivna rijetko pokreću inicijative za nabavku nastavnih sredstava podrebnih za</p>

Br. ind.	Objasnenje
	realizaciju predmetnog programa, iako se pojedina nastavna sredstva (po riječima nastavnica i direktora Škole) obezbjeđuju mimo zvaničnih zahtjeva. U svim radnim prostorima dostupan je internet i TV prijemnik.

1.1.2. Obavezni nastavni predmeti

Prosvjetni nadzornik: mr Anton Gojčaj						
1.1.2.1. Albanski jezik						
Ukupan broj nastavnika po datom predmetu: 4 Broj nastavnika kod kojih je izvršen nadzor: 4 Posjećena odjeljenja: VI-3, IX-2, VI-1, VIII-1 VI-3, IX-2, VI-1, VIII-1						
Broj posjećenih časova: 4						
Tež. koef.	Aspekti utvrđivanja kvaliteta	Bodovi	Procjena kvaliteta			
STANDARDI			VU	U	Z	NZ
50	57156	Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.	7		X	
30	57155	Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	7		X	
20	57154	Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.	6		X	
Opšta procjena kvaliteta procesa nastave/učenja			6.80	USPJEŠNO		
Br. ind.	Objasnenje					
57156	<p>Struktura časa kod svih nastavnika rađena je prema istom principu, u tri glavne faze: uvodnu, glavnu i završnu. Uvodni dio časa koristi se za povezivanje prethodno stečenih znanja sa novim sadržajem, druga za ostvarenje planiranog ishoda učenja kroz realizaciju predviđenih aktivnosti i treća za utvrđivanje stepena dostizanja ishoda učenja od strane učenika. Predavanja nastavnika, pitanja koja su postavljali i objašnjenja koja su dali učenicima bila su zasnovana na stručnosti. Aktivnosti učenika na času uglavnom su bile usmjerene na ostvarivanje ishoda časa, ali bilo je pojedinih aktivnosti koje su, iako u dobroj namjeri da povezuju ono što se radi na času sa dešavanjima u svakodnevnom životu, metodički posmatrano, imale samo korelativne veze sa planiranim ishodom (VI-1, VIII-1). U odjeljenjima VI-1 i VIII-1 radilo se frontalno, individualno i po grupama, a u ostalim nije bilo rada po grupama. Nastavnici su uglavnom dominirali na času, oni su predavali/objašnjavali/postavljali pitanja i nijesu u dovoljnoj mjeri kreirali aktivnosti usmjerene na razvoj kritičkog mišljenja kod učenika. Na posjećenim časovima, u funkciji kvalitetne realizacije planiranih aktivnosti odnosno ishoda časa, korišćena su različita nastavna sredstva: tabla i kreda (u raznim bojama), udžbenik, radna sveska, računar i TV, radni listići. Nije bilo remećenja radne discipline na času. Sve učionice su opremljene računarom i TV-om, dobro su osvijetljene i čiste. Prostor za nastavu (učionica) nije dovoljno podsticajan za učenje, na zidovima učionica nema didaktičkih i informativnih sadržaja za predmet Albanski jezik i književnost.</p> <p>Preporuke</p> <p>Obogatiti prostor učionice didaktičko-informativnim, estetskim i drugim sadržajima, kako bi ona podsticajno djelovala na učenje učenika.</p> <p>U nastavi više koristiti interaktivne metode učenja.</p>					
57155	<p>U zapisnicima aktiva nema pisanih pokazatelja da se uopšte razgovara o kriterijumima ocjenjivanja ili o ujednačavanju kriterijuma, a to nije predviđeno ni u programu rada Aktiva. Svi učenici, u odjeljenjskim knjigama, imaju ocjene iz usmenog i pismenog dijela za prva dva klasifikaciona perioda tekuće školske godine. Najnižu prosječnu ocjenu u prva dva kl. perioda imali su učenici IX-2 (kl. p. I - 2,19, kl. p. II. 2,25), a najvišu VI-1 (kl. p. I - 3,45, kl. p. II. 3,50). Pokazano znanje učenika na posjećenim časovima uglavnom odgovara ocjenama u odjeljenjskim knjigama. Kad su u pitanju testovi i testiranje, učenici znaju koliko bodova nosi svaki dobro urađen zadatak u testu, kao i raspon ostvarenih bodova za svaku ocjenu. Nastavnici ocjenjuju zalaganje i aktivnost učenika na času, pismene radove, testove, čitanje, lektiru... Konstatovano je da prilikom zaključivanja ocjena na kraju klasifikacionih perioda, ocjena iz usmenog ima veću težinu od one iz pismenog, a da se u pismenim radovima semantičkom (misaonom) elementu daje veći značaj u odnosu na jezik, dok se kod pismenih radova, kad se radi o pravopisnim i drugim jezičkim greškama ponekad gleda "kroz prste" i one ne utiču na ocjenu, što se može shvatiti kao motivišući pristup prema nadarenim učenicima, ali, s druge strane, te greške ostaju neprimjećene i neispravljene od strane učenika. Za učenike koji slabije napreduju u učenju, organizuje se dopunska nastava, međutim učenici, prema riječima nastavnika, nijesu u dovoljnoj mjeri zainteresovani za ovu vrstu podrške. U svesci zapisnika Aktiva samo se konstatuje da se časovi dopunske nastave održavaju, ali nema ništa o tome koliko oni doprinose poboljšanju postignuća učenika. Analiza uspjeha na kraju klasifikacionih perioda svodi se na tabelarni prikaz prosječne ocjene po odjeljenjima, ali ne i po nastavnicima. Kvalitativna analiza svodi se na konvencionalnu konstataciju da je uspjeh učenika zadovoljavajući ili da je ispod očekivanog. Stručni aktiv ne radi uporednu analizu postignuća učenika na eksternom testiranju u odnosu na zaključne ocjene u redovnoj nastavi.</p> <p>Preporuke</p>					

Br. ind.	Obrazloženje
	Preporuke
	Razgovarati na sjednicama Stručnog aktiva o ujednačenju i usklađivanju kriterijuma ocjenjivanja.
	Analizirati u Stručnom aktivu uticaj časova dopunske nastave na poboljšanje uspjeha učenika u učenju.
	Raditi uporednu analizu postignuća učenika na eksternom testiranju u odnosu na ocjene u redovnoj nastavi.
57154	<p>Nastava je stručno zastupljena. Jedan nastavnik na kraju ove školske godine će ispuniti oba uslova (godine staža i godine života) za odlazak u mirovinu. Na tri posjećena časa rađeni su ishodi iz oblasti književnosti, a u jednom priprema za pismeni rad. Nastavnici imaju blagovremeno usvojene godišnje planove rada, koji su uglavnom u skladu sa javno važećim predmetnim programom, iako ima nedozvoljenih sitnih intervencija (skraćanja, dopunjavanja postojećih, ali i dodavanja pojedinih ishoda učenja - kojih nema u važećem programu). Ishodi za otvoreni dio programa jasno su obilježeni. Planovi se realizuju uglavnom po predviđenoj dinamici, sa malim odstupanjima, iz - kako su nastavnici izjavili - objektivnih razloga, međutim to nigdje nije evidentirano kao napomena, a osvrt o realizaciji godišnjeg plana rada ne pišu. Nastavnici su uradili orijentacione planove dopunske i dodatne nastave, ali se ti časovi realizuju samo povremeno, zbog slabe zainteresovanosti učenika i problema usklađivanja rasporeda časova dopunske i dodatna nastave sa rasporedom vožnje autobusa koji prevozi učenike. Na svakom posjećenom času nastavnici su dali na uvid pisanu pripremu za čas. Nastavnice VI i VIII razreda koriste sličan obrazac pripreme za čas, a ostali imaju svoje, nešto drugačije obrasce. Nastavnik u IX-2 koristio je obrazac pripreme iz vremena ciljnog planiranja. Obrasci pripreme ostalih nastavnika zasnovani su na ishodima učenja. Pisane pripreme sadrže neophodne elemente : ime nastavnika, odjeljenje, datum, ishod učenja, tip časa, metode i oblike rada, nastavna sredstva, strukturu časa. Slično kao u godišnjim planovima tako i u pisanim priprema/scenarijima časa, konstatuju se sitna odstupanja od ishoda učenja u predmetnom programu. U pisanim priprema aktivnosti nastavnika i učenika navode se ponekad zajedno (u prvom licu množine), a ponekad naizmjenično, iako savremena nastava sa učenikom u centru nastave podrazumijeva da učenici budu nosioci radnje - subjekat rečenice koja opisuje aktivnost treba da bude učenik, a ne nastavnik. Osvrt o realizaciji ishoda učenja pišu rijetko. Nastavnici za potrebe nastave, povremeno, pripremaju interne pisane materijale, najčešće su to radni listići. Za učenike sa posebnim obrazovnim potrebama interni materijali prilagođavaju se u skladu s IROP-om.</p>
	Preporuke
	Izbjegavati bilo kakve intervencije (mijenjanje formulacija ishoda učenja) u Godišnjem planu rada u odnosu na javno važeći program nastavnog predmeta Albanski jezik i književnost.
	Nosioci aktivnosti učenja u pisanim priprema treba da budu učenici.
	Redovno pisati osvrt na realizaciju Godišnjeg plana rada i osvrt na realizaciju ishoda učenja.

Prosvjetni nadzornik: mr Milica Vušurović

1.1.2.2. Biologija

Ukupan broj nastavnika po datom predmetu: 2

Broj nastavnika kod kojih je izvršen nadzor: 2

Posjećena odjeljenja: VIII3; VII4

Broj posjećениh časova: 2

Tež. koef.	Aspekti utvrđivanja kvaliteta	Bodovi	Procjena kvaliteta				
STANDARDI			VU	U	Z	NZ	
50	57159	Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.	5			X	
30	57158	Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	5			X	
20	57157	Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.	5			X	
Opšta procjena kvaliteta procesa nastave/učenja			5.00	ZADOVOLJAVA			

Br. ind.	Obrazloženje
57159	<p>Nastava biologije tokom eksterne evaluacije se realizovala u kabinetu biologije i učionicama opšte namjene, što odgovara realizaciji nastave i tokom nastavne godine. Kabinet je opremljen nastavnim sredstvima i didaktičkim materijalom, internetom i televizorom koji omogućavaju realizaciju ishoda iz Predmetnog programa.</p> <p>Artikulacija posjećениh časova je dobro postavljena kroz uvodni, glavni i završeni dio tako da je nastavni proces zaokružen kao cjelina. Čas u VIII3 je realizovan frontalnim oblikom rada, monološkom, dijaloškom i demonstrativnom metodom. Od nastavnih sredstava korišćena je shema i model mozga na kojim je nastavnik pokazivao određene procese. Tokom rada prisutna je interakcija na relaciji nastavnik-učenik. Zbog jezičke barijere nije ispraćen kvalitet nastavničkih pitanja. Nastavnik ima pedagoški stav u učionici i stvara odgovarajuću atmosferu za rad. Čas pripada tradicionalnom tipu i zasniva se na transmisiji znanja. Nijesu kreirane situacije u kojim bi učenici mogli da samostalno rade, razvijaju strategije učenja, kritičko i kreativno mišljenje iako su internet i savremena tehnologija omogućavali prikaz video klipova, edukativnih filmova i davanje zadataka koje bi motivisali učenike za rad i uticali na razvoj viših misaonih djelatnosti. Nastavni proces u odjeljenju VII4 realizovala je nastavnica na zamjeni sa šest mjeseci radnog iskustva. Realizovani čas ukazuje o nedovoljnoj pripremi nastavnice za čas, kao i o potrebi za konsultovanjem metodičke i didaktičke literature. Nastavnica se trudila da modernizuje nastavu korišćenjem savremenih nastavnih tehnika (ukrštenica na početku časa) i samostalnog rada učenika. Međutim, zbog neodgovarajuće pripreme nije postignut cilj da učenici razviju kompetenciju da uče kako da</p>

Br. ind.	Obrazloženje
	<p>uče. Novi nastavni sadržaji su usvajani nastavnom metodom rada sa udžbeničkom literaturom (udžbenik i radna sveska). Za rad nijesu pripremljeni nastavni listići sa ciljem rada, uputstvom za rad, raznovrsnim pitanjima koja bi učenike vodili tokom čitanja. Takođe, izostala su nastavna sredstva na kojim bi učenici uočavali određene elemente i postizali očekivane ishode učenja. Izvještavanje o postignutim rezultatima, osim u završnom dijelu časa, uključivao je veoma mali broj učenika. Tabla je bila nepregledna i nijesu se dovoljno komentarisali rezultati učeničkog rada. Kako nastavnica ima dobar stav u učionici, jasnu rečenicu, postavlja jasna pitanja, odgovarajućom detaljnom pripremom, može da pruži kvalitetan rad u učionici.</p>
	Preporuke
	Nastavne metode, tehnike i oblike rada organizovati u skladu sa metodičkim zahtjevima.
	Upotrebljavati raspoloživa nastavna sredstva u svim etapama časa.
	Organizovati ogledne i ugledne nastavne časove i hospitacije na kojim će se koristiti savremeni metodičko-didaktički elementi, razvijati kreativno i kritičko mišljenje učenika i na kojim će učenici učiti kako da uče.
57158	<p>Kriterijumi ocjenjivanja nijesu urađeni, a Stručni aktiv u oblasti ocjenjivanja vrši kvantitativnu analizu po klasifikacionim periodima (distribucija ocjena, srednja ocjena i procenat prelaznosti po nastavnim predmetima i odjeljenjima, ali i ne po predmetnim nastavnicima, iako se može zaključiti na osnovu odjeljenja i nastavnog predmeta). Ne razmatraju se postignuća učenika, ne izvode zaključci, niti predlažu mjere za njihovo poboljšanje. Na nivou Aktiva nijesu dogovoreni ni elemetni i metode ocjenjivanja tako da u odjeljenjima gdje predaje nastavnica evidentirane su ocjene sa usmene i pisane provjere znanja, dok nastavnik, iako po planu vrši pisanu provjeru, te ocjene ne evidentira u odjeljenjskim knjigama. Uvid u pisane provjere je izvršen naknadno, jer se, po riječima nastavnika, testovi ne čuvaju u Školi. Test sadrži bodovnu skalu i pitanja otvorenog i zatvorenog tipa. Nastavnik, takođe, nije na posjećenom času dao uvid u ličnu bilježnicu gdje prati postignuća učenika. Lična bilježnica je naknadno donešena i sadrži više ocjena po klasifikacionim periodima. Nastavnica na zamjeni dala je na uvid ličnu bilježnicu u kojoj se prate odgovori učenika na usmenoj i pisanoj provjeri znanja.</p>
	Preporuke
	Na nivou Aktiva utvrditi elemente i kriterijume ocjenjivanja i sa njima upoznati učenike.
	U ličnim bilježnicama uvrstiti više elemenata i tehnika ocjenjivanja.
	Na nivou Aktiva kreirati zadatke za pisanu provjeru znanja učenika.
	Evidentirati ocjene u odjeljenjskim knjigama sa usmene i pisane provjere znanja.
	Na nivou Aktiva analizirati postignuća učenika, vršiti komparativne analize i predlagati mjere za njihovo poboljšanje.
57157	<p>Nastavici su blagovremeno uradili planove za sve oblike nastave (izostaje plan Ekološke sekcije) što se može vidjeti u pedagoškoj dokumentaciji. Usvojeni su, ali ne i razmatrani na sjednici Aktiva početkom školske godine. U skladu su sa Predmetnim programom. Ishodi učenja otvorenog dijela programa su uglavnom dobro postavljeni. Međupredmetne teme nijesu date, a korelacija se zasniva na navođenju nastavnog predmeta, a ne na tačno date oblasti. Realizacija godišnjih planova rada je uglavnom odgovarajuća. Nekoliko časova koji nijesu realizovani zbog objektivnih razloga realizovani su na časovima otvorenog dijela kurikuluma, ali to nije evidentirano u osvrtu na realizaciju. Planovi za dopunsku i dodatnu nastavu su urađeni. Nivoi zahtjevnosti ishoda učenja djelimično su prilagođeni ovim oblicima nastave. Realizacija dodatne i dopunske je sporadična (realizuje je samo nastavnica koja je tokom eksterne evaluacije bila na bolovanju). Nastavnik je dao scenario za posjećeni čas, dok su ostale pripreme starijeg datuma, tradicionalnog tipa i zasnivaju se na nastavnim sadržajima. Mlada nastavnica se priprema za čas. Iz scenarija za čas se može vidjeti da planira savremene nastavne metode i upotrebu nastavnih sredstava, ali i da je često zastupljena metoda rada sa udžbenikom. Stručni aktiv planira da diskutuje o realizaciji dodatne i dopunske, što se svodi na šturu konstataciju da je realizovana po planu i u okviru mogućnosti, dok se ne planira analiza efekata ovih oblika nastave na postignuća. Realizacija aktivnosti Ekološke sekcije se vodi u zasebnoj svesci i unešeni su podaci samo za ovu školsku godinu.</p>
	Preporuke
	Godišnje planove rada razmatrati na sastancima Aktiva i uvrstiti potrebne elemente.
	Davati osvrt na realizaciju godišnjih planova rada i scenarijima za čas sa prijedlogom njihove korekcije i poboljšanja.
	Svi članovi Aktiva treba da realizuju dodatnu i dopunsku nastavu i vannastavne aktivnosti shodno zakonskoj obavezi.
	Pratiti efekte dopunske i dodatne nastave na postignuća učenika.

Prosvjetni nadzornik: mr Anka Vučinić-Gujić

1.1.2.3. Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost

Ukupan broj nastavnika po datom predmetu: 4

Broj nastavnika kod kojih je izvršen nadzor: 3

Posjećena odjeljenja: VII-6, VIII-4, IX-5

Broj posjećenih časova: 3

Tež. koef.	Aspekti utvrđivanja kvaliteta		Bodovi	Procjena kvaliteta			
STANDARDI				VU	U	Z	NZ
50	57162	Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.	7		X		
30	57161	Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	6		X		
20	57160	Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.	8		X		
Opšta procjena kvaliteta procesa nastave/učenja			6.90	USPJEŠNO			
Br. ind.	Obrazloženje						
57162	<p>Nastava se realizuje u učionicama opšte namjene, ali su vidljivi edukativni panoi iz predmeta Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost nastali kao produkt izučavanih sadržaja. Opservirani su časovi kod dvoje nastavnika (VIII-4, IX-5) sa dugogodišnjim i nastavnicom (VII-6) sa neznatnim radnim iskustvom. Atmosfera u obrazovnom procesu je radna, saradnička i zasnovana na međusobnom poštovanju.</p> <p>U odjeljenju VIII-4 učenici su u skladu s Godišnjim planom nastavnice radili pismeni zadatak. Dobili su odgovarajuće instrukcije za stvaranje teksta a ponudom više tema imali su mogućnost izbora. Nastavnica ih je podsjetila na pravila/proces izrade zadatka i pružila potrebna objašnjenja u vezi s ponuđenim temama. U cilju lakšeg izbora, raspoređivanja građe i koherentnosti, prezentovala im je smjernice, što predstavlja vid blagovremene pripreme za eksterni ispit. U dogovoru s učenicima, muzička podloga (instrumental) svojevrsni je podsticaj stvaralačkom mišljenju i kreativnosti. Posmatrani čas (VIII-4) obilježila je metodička strukturiranost sa jasno izdvojenim etapama i aktivnostima učenja usklađenim sa planiranim ishodom. Dominira primjena tradicionalnih oblika i metoda rada, ali uglavnom funkcionalnim pitanjima pokreću se učeničke misaone aktivnosti, što doprinosi interaktivnosti znatnog dijela nastavnog procesa. Udžbenik se koristi u dovoljnoj mjeri, ali ne i savremena tehnologija. Povremeno je zastupljen korelativni pristup sa drugim nastavnim predmetima i svakodnevnim životnim situacijama.</p> <p>Artikulacija časa (VII-6) iz oblasti jezika dobro je postavljena. Uvodna motivacija obuhvatila je razgovor o slikama i formiranje rečenica kako bi se na konkretnim primjerima nagovijestile karakteristike planiranih gramatičkih pojmova. Pitanja su reproduktivnog ili srednjeg nivoa zahtjevnosti. Nastavnica pruža jasne instrukcije i objašnjenja uz svrsishodna upotrebu savremenih nastavnih sredstava kojima se na brojnim primjerima provjerava usvojenost jezičkih sadržaja. Unutarpredmetna korelacija je izražena, učenici se usmjeravaju na prepoznavanje i razlikovanje, ali je povratna informacija prisutna samo u pojedinim etapama.</p> <p>Preporuke</p> <p>Pitanjima višeg nivoa zahtjevnosti podsticati kritičko mišljenje i istraživački duh učenika.</p>						
57161	<p>U zapisnicima Stručnog aktiva nema evidencije o razmatranju i usvojenosti kriterijuma ocjenjivanja niti stručnih tema/pitanja koja se odnose na ovu oblast. Na kraju klasifikacionih perioda tabelarno se predstavljaju postignuća učenika, ali izostaju kvalitativne analize sa konkretnim prijedlozima za poboljšanje učeničkih komunikacijskih vještina. U svesci nastavnika crnogorskog-srpskog, bosanskog jezika i književnosti pod nazivom Sekcije navedeno je, između ostalog, poglavlje Vrednovanje obrazovno-vaspitnih ishoda iz Predmetnog programa, kao i kriterijumi za pismene zadatke, prepoznavanje talentovanih učenika i primjer testa za školsko takmičenje koje se organizuje od tekuće nastavne godine. Iako je istaknuta bodovna lista za vrednovanje pisanih radova na osnovu preciziranih elemenata (sadržaj, pravopisna pravila, povezanost djelova u cjelinu i forma zadataka, jasnost misli, slikovitost izraza, upotreba odgovarajućeg pisma, čitkost rukopisa/urednost), u vježbankama nema bodovne evidencije koja bi ukazivala na primjenu istog. Obrazloženje ocjene uglavnom postoji, bez sveobuhvatnog pristupa u odnosu na prethodno navedene činioce pismenosti. Ispravke pismenih zadataka se ne pregledaju. Učenička ulazna postignuća provjeravaju se inicijalnim testovima, a ažurnost u njihovoj pripremi i realizaciji uočljiva je kod jedne nastavnice (VIII-4). Kontrolnim zadacima provjeravaju se učenička znanja iz obje nastavne oblasti (jezik/književnost), s dominantnom zastupljenošću pitanja otvorenog i poluotvorenog tipa. Nije zapaženo pisano provjeravanje razumijevanja neumjetničkog teksta u cilju realizacije ishoda i razvijanja čitalačke pismenosti. Pitanja/zadaci su taksonomski izdiferencirani, s tim da kod jednog nastavnika (IX-5) nije u potpunosti precizirana gornja granica u bodovnoj skali.</p> <p>Srednja ocjena učenika viših razreda iz nastavnog predmeta Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost na kraju prvog klasifikacionog perioda tekuće školske godine je 2, 54, a na kraju drugog klasifikacionog perioda 2,61. Prosječna ocjena učenika odjeljenja čiji su časovi opservirani (VIII-4: 2,62; IX-5: 2,64; VII-6: 2,32) odgovarala je pokazanom znanju na času. Učenici su pohvaljeni za pružene odgovore, ali nijesu vrednovana njihova postignuća. U internim bilježnicama nastavnici na osnovu izdvojenih elemenata prate napredovanje učenika u razvijanju jezičkih vještina, ali nije prisutna jedinstvenost u njihovom broju i razrađenosti. Zastupljeni su samo pojedini (IX-5: aktivnost na času, lektira, domaći zadaci) do cjelovitijeg pristupa (VIII-4), ali ima primjera (VII-6) rubrika koje se ne popunjavaju (neumjetnički tekstovi) a značajni su za praćenje učeničkog poboljšanja u oblasti jezika.</p> <p>Postignuća učenika na eksternoj provjeri znanja nijesu predmet razmatranja Stručnog aktiva. Podaci dobijeni u školi za 2022/2023. ukazuju da je srednja ocjena učenika iz Crnogorskog-srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti na kraju devetog razreda (2,72) prilično ujednačena sa postignućima učenika na eksternoj provjeri (2,80), mada ispod nacionalnog prosjeka.</p> <p>Sa tvrdnjom iz ankete da im je jasno što treba da nauče da bi popravili ocjenu slaže se u potpunosti 66%, djelimično 28%, ne slaže se 5% i ne zna 3% anketiranih učenika. Takođe, sa konstatacijom da im nastavnici na početku školske godine objasne kriterijume ocjenjivanja u potpunosti je saglasno 74%, djelimično 20%, ne slaže se 4% i ne zna 2% anketiranih učenika).</p>						

Br. ind.	Obrazloženje
	Preporuke
	Na nivou Aktiva usaglasiti i usvojiti elemente praćenja i kriterijume ocjenjivanja.
	Dogovorenu bodovnu listu za pisane radove usvojiti na nivou Aktiva i dosljedno primjenjivati.
	U testovima provjeravati razumijevanje neumjetničkog testa u cilju ostvarivanja ishoda i razvijanja čitalačke pismenosti.
	Ujednačiti elemente praćenja učeničkog napredovanja u jezičkim komponentama propisanim Predmetnim program i funkcionalno ih povezati sa kriterijumima ocjenjivanja.
57160	<p>Evidentna je saradnja u planiranju na nivou aktiva. Nastavnici su planirali sve oblike nastave. Godišnji planovi rada strukturirani su na osnovu obrazovno-vaspitnih ishoda, ishoda učenja i nastavnih pojmova/sadržaja Predmetnog programa. Otvoreni dio Predmetnog programa iz nastave jezika i nastave književnosti zastupljeni su u prihvatljivoj mjeri. Međupredmetne teme postoje u tragu i povezane su sa jezičkim komponentama propisanim Predmetnim programom. Obrazovno-vaspiti ishod koji se odnosi na stvaranje teksta po ugledu na neumjetničke i umjetničke planiran je, ali nije uvijek uočljiva njegova funkcionalnost imajući u vidu preporučeni procesni pristup i učenička postignuća u pisanom izražavanju. Govorne vježbe su integralni dio godišnjih planova rada.</p> <p>Za posmatrane časove priložene su metodičko-didaktičke pripreme, a o redovnosti njihove izrade svjedoči znatan broj datih na uvid. Nastavnica (VIII-4) u elektronskoj formi ima znatan dio dokumentacije i nastavnih materijala. Učenicima se pruža podrška u učenju na osnovu urađenih planova rada. Pojedini ishodi u planovima za dodatnu nastavu ne odgovaraju kognitivnom nivou podrške, mada za ovaj vid nastave ne vlada značajno interesovanje. Dopunska nastava se realizuje, ne baš ujednačenim intenzitetom u svim razredima/odjeljenjima. Osvrt na realizaciju ishoda vrše pojedini nastavnici, više deskriptivne, a manje analitičke prirode. U zapisnicima Stručnog aktiva nema evidencije o analizi postojećih nastavnih sredstava i iniciranju nabavke nedostajućih.</p> <p>U svesci Sekcije koju su koncipirali nastavnici Crnogorskog-srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti postoje zapisi o obilježavanju značajnih datuma (Dan škole i dr.), podaci o vannastavnim aktivnostima, slanju radova na literarne konkurse i postizanju zapaženih rezultata, primjeri oglednih/uglednih časova i sl.</p>
	Preporuke
	Na osnovu analize postignuća učenika u pisanom izražavanju planirati veći broj časova za realizaciju obrazovno-vaspitnog ishoda koji se odnosi na procesni pristup u stvaranju teksta.
	Ishode u planovima za dodatnu nastavu prilagoditi kognitivnom nivou podrške.

Prosvjetni nadzornik: Rabija Šarkinović						
1.1.2.4. Engleski jezik						
Ukupan broj nastavnika po datom predmetu: 9 Broj nastavnika kod kojih je izvršen nadzor: 8 Posjećena odjeljenja: VII-2, IX-4, IX-2, VII-4, II - PO Milješ, V - PO Sukuruć, III-3, II-2 Broj posjećenih časova: 8						
Tež. koef.	Aspekti utvrđivanja kvaliteta	Bodovi	Procjena kvaliteta			
STANDARDI			VU	U	Z	NZ
50	57165	Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.	7		X	
30	57164	Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	7		X	
20	57163	Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.	8		X	
Opšta procjena kvaliteta procesa nastave/učenja			7.20	USPJEŠNO		

Br. ind.	Obrazloženje
57165	<p>Većina posjećenih časova imali su uglavnom jasnu strukturu, uskladjenu s ishodima učenja. Korišćeni su udžbenički kompleti s pratećim audio materijalom, slikovne kartice, nastavni listovi, a u nekim primjerima i internet. Učenici su čitali, slušali, rješavali zadatke zatvorenog (u izvjesnoj mjeri i otvorenog) tipa, usmeno ili pismeno odgovarali na pitanja, popunjavali praznine, rješavali ukrštenice, pisali kratak esej.</p> <p>Učenici prvog ciklusa rado su se uključivali u rad na času. U odjeljenjima II-2 u matičnoj i II PO Milješ obrađivan je isti sadržaj i realizovan isti ishod učenja – obnovljeni su djelovi lica i tijela i obrađena nova epizoda priče u slikama iz udžbenika (uz slušanje dijaloga). Čas u PO Milješ je veoma uspješno realizovan. Uz znalački odabir raznovrsnih aktivnosti, sigurnim i strpljivim usmjeravanjem pažnje učenika, animiranjem za učešće u aktivnostima kroz igru i pokret i na kraju rekapitulacijom naučenog – čas je zaokružen u uspješnu cjelinu.</p> <p>U odjeljenju II-2 ishod je realizovan ali nastavnici (koja nema stručni ispit i koja je na zamjeni) nedostaje iskustvo i obuka na polju metodike.</p> <p>U III-3 razredu, primjenom aktivnosti s elementima igre obnovljeni su i prošireni prethodno naučeni leksički i gramatički sadržaji. Ostvarena je solidna govorna aktivnost učenika.</p> <p>U V razredu PO Sukuruć učenici su razgovarali (više odgovarali na pitanja nastavnice) o praznicima/proslavama, nabrojali sve koje znaju. Zatim su uvježbavali nazive dana u sedmici, mjeseca i godišnjih doba u godini. Učenici su pokazali solidno</p>

Br. ind.	Obrazloženje
	<p>razumijevanje i dobar izgovor. Učenici su s lakoćom rješavali zadatke te se stiče utisak da nijesu iskorišćene sve njihove mogućnosti. Izostale su kreirane situacije u kojima bi došli do izražaja svi potencijali učenika.</p> <p>U odjeljenju VII-2 učenici su, poslije uvodne aktivnosti i nekoliko vježbi obnavljanja i proširivanja vokabulara vezanog za Fashion, dobili zadatak da napišu kratak esej. Dok su učenici pisali, nastavnica je pročitala ocjene i broj bodova sa prethodno realizovanog testa bez valjane analize. Pošto učenici nijesu stigli da napišu esej smatramo da vrijeme nije najbolje iskorišćeno. U VII-4 učenici su, poslije uspješno urađenog uvodnog dijela – koji je upućivao na ciljanu temu, obnavljali i uvježbavali vokabular, rješavajući vježbe iz radne sveske i opisivali stil odijevanja svog druga. Na kraju je napravljena rekapitulacija novonaučenog i zadatak da se napiše paragraf od 40-50 riječi o svom stilu odijevanja.</p> <p>U odjeljenju IX-2 urađena je analiza i ispravak testa. Uvidom u test zapažamo da je nekoliko zadataka sa sadržajem koji ne pripadaju Predmetnom programu za deveti razred. Učenici su pokazali dobar nivo poznavanja ciljanog jezika.</p> <p>U odjeljenju IX-4 učenici su u uvodnoj aktivnosti riješili ukrštenicu vezano za hranu, u paru ili individualno uvježbavali vokabular i jezičke konstrukcije i napisali funkcionalni tekst u vidu recepta. Čas je uspješno realizovan.</p>
	Preporuke
	Tempo rada i broj aktivnosti treba da odgovara mogućnostima učenika i planiranom ishodu učenja. Nastavnik treba da kreira situacije u učionici u kojima bi učenici što bolje pokazali svoje potencijale.
57164	<p>Nastavnici koriste različite tehnike provjere znanja učenika. Postignuća učenika prate se i evidentiraju i u ličnoj bilježnici nastavnika. Evidencija sadrži ocjene ili znakove razvrstane po različitim elementima koji se razlikuju od nastavnika do nastavnika. Nastavnici nemaju kriterijum ocjenjivanja za usmeno izražavanje učenika. Pisani zadaci se sastoje od četiri cjeline i rade se dva časa ali se prednost daje gramatici sa vokabularom u odnosu na ostale tri cjeline u pogledu opredijeljenog vremena izrade i broja bodova. U jednom odjeljenju nije popunjena tabela sa ocjenama sa pisanog zadatka. Test čija je analiza rađena na jednom posjećenom času sadržao je zadatke koji nijesu iz Predmetnog programa. Srednja ocjena na maturalnom ispitu iz engleskog jezika ima trend pada od školske 2019/2020. godine kada je bila 3,95 do 2022/2023. godine kada je iznosila 2,77. Prosječna srednja ocjena na nivou države je 3,28.</p>
	Preporuke
	<p>Pri odabiru zadataka za pisane provjere znanja učenika pridržavati se okvira Predmetnog programa.</p> <p>Na nivou Aktiva ujednačiti elemente ocjenjivanja koji se prate i evidentiraju u ličnoj bilježnici nastavnika.</p> <p>Ispitati razloge trenda pada srednje ocjene na eksternom ispitu iz engleskog jezika i preduzeti mjere za poboljšanje iste.</p> <p>Sve četiri cjeline pisanog zadatka dovesti u izjednačen položaj u pogledu vremena izrade i broja bodova.</p>
57163	<p>Godišnji planovi rada urađeni su blagovremeno i usvojeni na sastanku Stručnog aktiva. Navedeni ishodi učenja u skladu su sa Predmetnim programom. Međutim, kod realizacije, uočeno je da se odstupa od planiranog.</p> <p>Za posmatrane časove svi nastavnici imali su metodičko-didaktičku pripremu sa jasno istaknutim aktivnostima učenja.</p> <p>Takođe, date su na uvid pripreme za časove realizovane u proteklom periodu, kao i nastavne materijale i prezentacije koje služe za ostvarivanje ishoda učenja. Ne sadrže sve pripreme ishoda učenja (u nekima se pišu ciljevi) ili su ishodi promijenjeni i prilagođeni sadržajima. Neke pripreme su pisane na engleskom umjesto na službenom ili na jeziku u službenoj upotrebi. Nastavnici rijetko praktikuju pisanje osvrt na realizaciju u godišnjim planovima i pisanim pripremama. Nastavnici planiraju pružanje podrške učenicima u učenju, izradjeni su planovi dopunske/dodatne nastave sa označenom dinamikom realizacije. Medjutim, planirano je manje časova nego što treba i ne koristi se odgovarajuća forma plana. Dopunska se realizuje po mogućnostima Škole (vezanost za prevoz, raspored časova), a dodatna često putem viber grupa. Do dana nadzora realizovano je do osam časova po nastavniku dopunske i isto toliko dodatne nastave. Nije urađen raspored realizacije za dopunsku i dodatnu nastavu niti učenici pokazuju značajnije interesovanje za ovaj vid nastave. Na sastanku Stručnog aktiva na početku nastavne godine razgovara se o potrebnim nastavnim sredstvima i inicira njihova nabavka.</p>
	Preporuke
	<p>Pri realizaciji nastave pridržavati se godišnjih planova i Predmetnog programa.</p> <p>Pripreme pisati na službenom ili jeziku u službenoj upotrebi, ishode učenja vjerno prenositi iz godišnjih planova i Predmetnog programa ne kombinujući ih sa sadržajima. Redovno pisati osvrt na realizaciju.</p> <p>Godišnje planove rada za dopunsku i dodatnu nastavu dopuniti odgovarajućim brojem ishoda učenja (časova realizacije) i uraditi raspored realizacije časova dopunske i dodatne nastave.</p>

Prosvjetni nadzornik: Nermin Hajdarpašić

1.1.2.5. Fizičko vaspitanje

Ukupan broj nastavnika po datom predmetu: 4
 Broj nastavnika kod kojih je izvršen nadzor: 2
 Posjećena odjeljenja: VI4, VII4, VI2, VI6, VII5
 Broj posjećenih časova: 5

Tež. koef.	Aspekti utvrđivanja kvaliteta		Bodovi	Procjena kvaliteta			
STANDARDI				VU	U	Z	NZ
50	57168	Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.	10	X			
30	57167	Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	7		X		
20	57166	Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.	9	X			
Opšta procjena kvaliteta procesa nastave/učenja			8.90	VEOMA USPJEŠNO			
Br. ind.	Obrazloženje						
57168	Časovi su strukturirani u skladu sa didaktičko-metodičkim zahtjevima. Nastavnice se u organizaciji časa rukovodi planiranim ciljevima i zadacima. Instrukcije, zahtjevi i objašnjenja nastavnica su jasna i zasnovana na poznavanju struke. Rad je organizovan i usmjeren tako da su ostvareni planirani ishodi učenja u cjelosti. Nastavne metode, oblici rada i nastavna sredstva su usklađeni sa ciljevima časa, nastavnim sadržajima i uzrasno-razvojnim karakteristikama učenika. Nastava podržava razvoj kritičkog mišljenja i istraživačkog duha. Kreirane situacije su dovoljno zahtjevne da omoguće povezivanje znanja iz različitih predmeta i njihovu primjenu u svakodnevnom životu. U odjeljenju je stvorena podsticajna klima i razvija se međusobno povjerenje, poštovanje i saradnja. Nastavnice/ci doprinose da prostor za učenje podsticajno djeluje na učenike.						
57167	Učenici/ce su upoznati sa kriterijumom ocjenjivanja, ali sam kriterijum nije u dovoljnoj mjeri usklađen sa ishodima učenja na različitim nivoima i različitim domenima (kognitivni, socijalni, afektivni). Vrednovanje i provjeru postignuća učenika ostvaruje se u svim fazama nastavnog procesa. U nastavi se koriste različite tehnike ocjenjivanja. Nastavnice/ce poštuju utvrđene procedure informisanja učenjika i izvještavanja na sjednicama stručnih organa. Učenici/ce dobijaju podršku u skladu sa svojim postignućima. Ocjenjivanje je usklađeno s pedagoškim principima, ali kriterijum ocjenjivanja nije najbolje izdiferenciran.						
57166	Planirane aktivnosti (obrazovno-vaspitni ishodi i ishodi učenja) su usklađeni sa predmetnim programom, i prilagođene materijalno-tehničkim mogućnostima u kojima se izvodi nastava. Preraspodjela časova na ishode je izvršena na nivou jedne nastavne godine, horizontalna povezanost, nedostaje vertikalna povezanost obrazovno-vaspitnih ishoda, kao i ishoda učenja, usklađenih sa razrednom nastavom od I do IX razreda. Međupredmetne teme su naznačene. Planom su obuhvaćeni u dovoljnoj mjeri različiti vidovi podrške učenicima u zavisnosti od njihovih postignuća. Nastavnici/ce se redovno, detaljno i sveobuhvatno pripremaju za nastavu vodeći računa o izboru sadržaja, metoda i oblika rada, kao i o raspoloživim sredstvima. U pripremama se povremeno evidentira osvrta na realizaciju. Nastavnice se angažuju u obezbjeđivanju nedostajućih nastavnih sredstava.						

Prosvjetni nadzornik: Džoana Perkaj

1.1.2.6. Istorija

Ukupan broj nastavnika po datom predmetu: 2

Broj nastavnika kod kojih je izvršen nadzor: 2

Posjećena odjeljenja: VI-6 I VIII-5 VI-6 I VIII-5

Broj posjećenih časova: 4

Tež. koef.	Aspekti utvrđivanja kvaliteta		Bodovi	Procjena kvaliteta			
STANDARDI				VU	U	Z	NZ
50	57171	Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.	5			X	
30	57170	Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	8		X		
20	57169	Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.	7		X		
Opšta procjena kvaliteta procesa nastave/učenja			6.30	USPJEŠNO			
Br. ind.	Obrazloženje						

57171 Nastavu istorije realizuju dva nastavnika. Časovi u VI-6 I VIII-5 strukturirani su u skladu sa metodičko-didaktičkim zahtjevima. Kratkim propitivanjem učenika na početku časa, obnovljena su ranije stečena znanja, neophodna za upoznavanje učenika sa novim nastavnim sadržajem. Akcenat je na aktivnom učenju. Nastavnik suvereno vlada nastavnim predmetom, njegove instrukcije, objašnjenja i pitanja su jasni. Čas karakteriše radna i dinamična atmosfera. Interakcija na relaciji nastavnik-učenik je veoma dobra. Nastavnik obraća pažnju na ključne riječi i nove izraze. Učenici se ohrabruju na formiranje sopstvenog stava. Nastavnik obraća pažnju na etičko-vaspitni aspekt kod elaboriranja nastavnog sadržaja. Atmosfera na času je prijatna i podsticajna za učenje. Nastavnik je na jednom od časova, pored konvencionalnih koristio na svrsishodan način IC tehnologiju kojom je Škola, inače, dobro opremljena. Raspoloživo vrijeme na času koristi se veoma dobro. Elementi nastavnog časa su veoma dobro sagledani i čine kompaktnu cjelinu na nivou veoma uspješnog.

Nastavu u VII-1 i VI-3 realizuje nastavnik koji je zamijenio kolegu koji je prešao u drugu instituciju, kratko vrijeme pred nadzor. Atmosfera na časovima je pasivna. U elaboraciji planiranog sadržaja nastavnik na oba časa iščitava sadržaj iz udžbenika. Osim toga, nastavnik je napravio i nekoliko materijalnih grešaka. Nije siguran i kada je riječ o drugim

Br. ind.	Obrazloženje
	<p>aspektima koji se tiču poznavanja nastavnog predmeta. Povratna informacija nije dovoljno zastupljena u procesu nastave/učenja. Aktivnosti primjene individualizacije i diferencijacije u nastavnom procesu su zanemarene. Međupredmetne povezanosti su izostavljene. Osnovni elementi nastavnog časa, sa metodičkog aspekta, su nedovoljno zaokruženi.</p> <p>Treba naglasiti da se u pojedinim učionicama, nastava istorije odvija u prostoru koji nije opremljen standardnim namještajem predviđenim za uzrast od V do IX razreda. U tim učionicama, učenici su primorani da prate nastavu sjedeći u klupama predviđenim za uzrast od I do IV razreda, što može izazvati deformitete kičme i druga tjelesna oštećenja.</p> <p>Preporuke</p> <p>Direktor Škole da obezbjedi adekvatnu stručnu zastupljenost nastave istorije u pojedinim odjeljenjima.</p> <p>U nastavi koristiti različite metode i oblike rada u skladu sa individualnim potrebama i razvojnim karakteristikama učenika.</p> <p>Škola da što prije omogući da se za nastavni prostor u kome se realizuje nastava istorije (V, VI, VII, VIII i IX razred) obezbjedi školski namještaj koji odgovara uzrastu učenika kako bi se spriječili tjelesni deformiteti koji mogu nastati cjelodnevnom sjedenjem u klupama predviđenim za učenike od I do IV razreda.</p>
57170	<p>Učenici su upoznati sa kriterijumima ocjenjivanja na početku školske godine o čemu svjedoči i sveska zapisnika Stručnog aktiva. Prosjek ocjena na klasifikacionim periodima kompatibilan je sa znanjem koje su učenici pokazali na posmatranim časovima. Način unošenja ocjena u dnevnik rada u skladu je sa Pravilnikom o načinu ocjenjivanja učenika u osnovnoj školi. Navedeni vrijednosni sud tiče se ocjena koje je unio nastavnik koji je promijenio radno mjesto te više ne predaje u ovoj Školi. Na sjednicama Aktiva, uspjeh učenika predstavljen je tabelarno uz rijedak propratni komentar.</p> <p>Preporuke</p> <p>Na sjednicama Stručnog aktiva detaljno analizirati postignuća učenika.</p>
57169	<p>Izvršen je uvid u planiranje Godišnjeg rasporeda gradiva kod nastavnika u VI-6 i VIII-5 i nastavnika koji više ne radi u ovoj Školi, na osnovu kojih radi nastavnik na zamjeni (u VII-1 i VI-3). Obavezni dio predmetnog programa planiran je u skladu sa ishodima učenja. Planirane su međupredmetne teme. Uglavnom dobro je planiran i uklopljen u godišnji raspored gradiva sadržaj koji afirmiše vrijednosti lokalne istorije i kulture. Nastavnici su priložili pripreme za neposrednu realizaciju časova. Pisane pripreme sadrže sve neophodne elemente, u skladu sa preporukama Zavoda za školstvo. Povremeno se vrši osvrt na kvalitet realizacije. Planirane su dopunska i dodatna nastava koje se realizuju povremeno.</p> <p>Preporuke</p> <p>Realizovati redovno dopunsku i dodatnu nastavu i analizirati efekte realizacije na poboljšanje postignuća učenika.</p>

Prosvjetni nadzornik: Dragan Berilažić

1.1.2.7. Likovna kultura

Ukupan broj nastavnika po datom predmetu: 2

Broj nastavnika kod kojih je izvršen nadzor: 2

Posjećena odjeljenja: VII-5 i VI-5.

Broj posjećenih časova: 2

Tež. koef.	Aspekti utvrđivanja kvaliteta	Bodovi	Procjena kvaliteta			
STANDARDI			VU	U	Z	NZ
50	57174	Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.	9	X		
30	57173	Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	8		X	
20	57172	Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikulumu.	8		X	
Opšta procjena kvaliteta procesa nastave/učenja			8.50	USPJEŠNO		

Br. ind.	Obrazloženje
57174	<p>Kod posmatranih časova evidentno je da su časovi strukturirani u skladu sa metodičkim i didaktičkim principima. Faze časa su smisleno podijeljene i usmjerene su na praktične aktivnosti učenika. U uvodnom dijelu časa nastavnici daju jasne instrukcije i objašnjenja koristeći reprodukcije, skice, internet, video prezentacije i udžbenike, da bi motivisali učenike tokom likovnog izražavanja, shodno planiranim ishodima učenja. Tokom glavnog dijela časa evidentno je da su aktivnosti učenika dinamične i upućene na realizaciju praktičnih zadataka. Tokom realizacije časa nastavnici koriste metod i oblik rada u skladu sa individualnim potrebama učenika, kontinuirano koriguju učeničke radove i daju dodatna objašnjenja koja su zasnovana na poznavanju struke. Na posmatranim časovima korištena su adekvatna nastavna sredstva i likovni materijali. Nastavnici stvaraju podsticajnu klimu u odjeljenju i učenicima se obraćaju sa poštovanjem. Vidljivo je uzajamno povjerenje i razvijena interakcija na nivou nastavnik-učenik. U završnom dijelu časa nastavnici vrše estetsku procjenu praktičnih zadataka zajedno sa učenicima. Nastava likovne kulture nije kabinetskog tipa tako da je radni prostor klasično opremljen.</p>
57173	<p>Nastavnici imaju razrađene kriterijume ocjenjivanja i upoznali su sve učenike sa načinom vrednovanja praktičnog rada, shodno težini praktičnih zadataka i teorijske nastave. Nastavnici vode dodatnu evidenciju u kojoj vrednuju i prate napredovanje učenika, zalaganje na času, redovnost donošenja likovnog pribora i dovršenost praktičnih radova.</p>

Br. ind.	Obrazloženje
	Evidentno je da nastavnici redovno vrednuju odgovore i postignuća učenika i javno obrazlažu ocjene, kako bi učenici bili upućeni u način napredovanja u procesu sticanju znanja. Ocjene učenika u odjeljenjskim knjigama uglavnom korespondiraju sa nivoom realizacije i kvalitetom praktičnih radova učenika na posmatranim časovima. Prilikom formiranja ocjena nastavnici uzimaju u obzir više faktora u skladu sa pedagoškim principima, tako da proces vrednovanja motiviše djeluje na učenike.
57172	U Godišnjim planovima rada nastavnika navedeni su obrazovno-vaspitni ishodi, ishodi učenja, pojmovi/sadržaji, korelacija i osvrt na realizaciju. U planovima nastavnika razrađen je i slobodni dio kurikuluma: obrazovanje za održivi razvoj, preduzetničko učenje i obrazovanje u oblasti vanrednih situacija. Nastavnici imaju Plan rada dodatne nastave o kojoj se vodi uredna evidencija. Učenici koji pohađaju sekciju redovni su učesnici na likovnim konkursima. Učenici zajedno sa nastavnicima organizuju likovne izložbe i likovno uređuju enterijer Škole i time doprinose kreativnom izgledu školskog prostora. Nastavnici kontinuirano rade pripreme za nastavu likovne kulture u kojima su navedeni obrazovno-vaspitni ishodi, ishodi učenja, tip časa, oblici rada, nastavna sredstva i metode rada, teme za planirane praktične aktivnosti, likovno područje i likovni problemi, korelacija i osvrt na realizaciju. Aktivnosti učenika razrađene su po fazama časa: motivacija, najava zadatka, realizacija praktičnog rada i estetska analiza. Faze časa su napisane u formi scenarija iz ugla učenika. Vidljivo je da nastavnici posredstvom Stručnog aktiva povremeno pokreću inicijative za nabavku nastavnih sredstava i pomagala potrebnih za realizaciju Predmetnog programa.

Prosvjetni nadzornik: mr Anka Vučinić-Gujić

1.1.2.8. Crnogorski jezik kao nematernji

Ukupan broj nastavnika po datom predmetu: 5

Broj nastavnika kod kojih je izvršen nadzor: 3

Posjećena odjeljenja: III-2, V-2, IX-1

Broj posjećenih časova: 3

Tež. koef.	Aspekti utvrđivanja kvaliteta		Bodovi	Procjena kvaliteta			
STANDARDI				VU	U	Z	NZ
50	57188	Nastava je prilagođena razvojnim karakteristikama, potrebama i mogućnostima učenika i usmjerena je na ostvarivanje ishoda učenja.	7		X		
30	57187	Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje znanja učenika je redovno, javno i raznovrsno i ima razvojnu funkciju.	6		X		
20	57186	Planiranje je u skladu sa zahtjevima kurikuluma.	8		X		
Opšta procjena kvaliteta procesa nastave/učenja			6.90	USPJEŠNO			

Br. ind.	Obrazloženje
57188	<p>Opservirani časovi realizovani su u učionicama opšte namjene i u njima nijesu vidljiva obilježja predmeta Crnogorski jezik kao nematernji. Atmosfera je prijatna, radna i saradnička, zasnovana na uzajamnom poštovanju svih aktera nastavnog procesa.</p> <p>Frontalnim oblikom rada, uz kombinaciju dijaloške i tekstovne metode učenici su usmjeravani na usvajanje planiranih jezičkih pojmova (IX-1). Solidno su čitali neumjetnički tekst, aktivno slušali, a nakon toga preciznim pitanjima provjeravan je stepen njegovog razumijevanja. Nastavnik daje jasne instrukcije, usmjerava ih na gramatička pravila i objašnjava u skladu sa zahtjevima struke. Udžbenik se koristi znatno, nastavnik tablu limitirano, ali izostaje upotreba savremene tehnologije. Interaktivnost nije zastupljena u potrebnoj mjeri jer su samo dva učenika aktivna, čime se nije mogao steći kompletan uvid u razvijenost vještine govorenja i sporazumijevanja na službenom jeziku. Upotrebu maternjeg jezika nastavnik je sveo na najmanju moguću mjeru, što je i didaktička preporuka, osim u rijetkim situacijama kad je procijenio da je efikasnije i produktivnije. Povremeno je prisutna korelacija sa albanskim jezikom u cilju funkcionalne realizacije ishoda. Metodika strukturiranost časa (V-2) ogledala se u izdvajanju etapa i aktivnostima usklađenim sa ishodima učenja. Uvodna motivacija zasnivala se na obnavljanju prethodno naučenog pitanjima reproduktivnog karaktera. U glavnom dijelu časa radnim listićima sa raznovrsno kreiranim zadacima (popunjavanje tabela, osmišljavanje i preoblikovanje rečenica, pronalaženje i obilježavanje gramatičkih pojmova i kategorija) provjeravana su učenička znanja i vještine. Upotreba digitalne tehnologije pospješuje dinamiku časa i doprinosi njegovoj zanimljivosti. Povratna informacija prisutna je u većem dijelu nastavnog procesa, s tim što je nastavnik znatno koristio albanski jezik za objašnjavanje gramatičkih kategorija, a potrebno je da učenici aktivno slušaju službeni jezik.</p> <p>Učenici trećeg razreda (III-2) pisano su se izražavali o poznatoj temi koristeći osnovna pravila interpunkcije i pravopisa. Nastavnica je strpljiva, prati zainteresovanost učenika i usmjerava njihove aktivnosti. Podsticaj za učenje izvršen je razgovorom koji se odnosio na planirani tematski okvir (praznici), a nakon dobijanja potrebnih uputstava počeli su sa izradom čestitke. Ilustracijom napisanog ostvarena je međupredmetna korelacija (Likovna kultura). Rado prihvataju aktivnosti i prezentuju svoj rad, uz mogućnost uključivanja većeg broja učenika kako bi razvijali jezičke vještine.</p>
	Preporuke
	Metodama aktivne nastave i upotrebom savremenih nastavnih sredstava realizovati aktivnosti koje odgovaraju različitim stilovima učenja (vizuelni, auditivni, kinestetički).
57187	Na kraju klasifikacionih perioda predstavljaju se tabelarno postignuća učenika, ali izostaju analize sa prijedlozima za poboljšanje. Takođe, nema razmatranja stručnih tema/pitanja iz oblasti ocjenjivanja, ni evidencije o utvrđenim/usaglašenim kriterijumima ocjenjivanja. Iako Stručni aktiv čine nastavnici Crnogorskog-srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti i Crnogorskog jezika kao nematernjeg potrebno je razdvojiti aktivnosti na osnovu specifičnosti predmetnih

Br. ind.	Obrazloženje
	<p>programa.</p> <p>Srednja ocjena (IX-1) na kraju prvog klasifikacionog perioda bila je 3,17 (za drugi klasifikacioni period nije izvedena u dnevniku) i nije u potpunosti odgovarala pokazanom znanju na času. U trećem razredu učenici su opisno ocijenjeni uglavnom na srednjem i višem nivou, dok je u odjeljenju V-2 visoka srednja ocjena na kraju klasifikacionih perioda (I-3,90; II-4,20). Prosječna ocjena učenika od četvrtog do devetog razreda iz nastavnog predmeta Crnogorski jezik kao nematernji bila je 3,47, a na kraju drugog klasifikacionog perioda 3,41. U poređenju sa postignućima iz Crnogorskog-srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti, ocjene iz Crnogorskog kao nematernjeg su znatno više, što zahtijeva analizu i valjanu argumentaciju s obzirom da pojedini nastavnici predaju oba predmeta.</p> <p>U internim dnevnicima nastavnici prate napredovanje učenika u usvajanju znanja i razvijenosti lingvističkih vještina, međutim u ovom domenu nije primjetna ujednačenost. Nastavnici bez izdvojenih elemenata samo brojčano (IX-1) ili znakovno (III-2) evidentiraju učenička postignuća, dok je nastavnik (V-2) izdvojio četiri aktivnosti sporazumijevanja (slušanje, čitanje, govor, pisanje), što je dobar model, ali izostaje ažurnost bilježenja za pojedine učenike. Učenici su pohvaljeni za trud i kvalitetan odgovor, bez vrednovanja njihove aktivnosti. Učeničke sveske za školski i domaći rad povremeno se pregledaju, ali potrebno je češće kako bi se blagovremeno upućivali na jezičku pravilnost. Stepenn usvojenosti gramatičkih znanja povremeno se provjerava nastavnim listićima i kontrolnim vježbama, a pojedini su dati na uvid.</p> <p>Preporuke</p> <p>Na nivou Aktiva usaglasiti i usvojiti elemente praćenja i kriterijume ocjenjivanja.</p> <p>Redovno pratiti i evidentirati napredovanje učenika u svim aktivnostima sporazumijevanja propisanim Predmetnim programom.</p> <p>Na kraju klasifikacionih perioda vršiti kvalitativnu analizu postignuća i predlagati konkretne mjere za unapređenje učeničkih jezičkih vještina.</p>
57186	<p>Urađeni su planovi za sve oblike nastave. Strukturirani su na osnovu obrazovno-vaspitnih ishoda, ishoda učenja i nastavnih sadržaja/pojmova iz Predmetnog programa. Na početku godišnjih planova rada istaknut je preporučeni tematski okvir i fond časova a zapažena je kontinuirana korelacija s albanskim jezikom. Otvoreni dio Predmetnog programa i međupredmetne teme zastupljene su u prihvatljivoj mjeri. Osvrt na realizaciju ishoda evidentira se povremeno, bez korektivnih napomena. Urađen je IROP za učenika sa posebnim obrazovnim potrebama. Za posmatrane časove priložene su metodičke pripreme sa potrebnim uvodnim elementima i tokom časa predstavljenim kroz aktivnosti učenja. Znatn broj scenarija iz prethodnog perioda dat je na uvid (IX-1, V-2). Nastavnici pripremaju nastavne listiće i PPT prezentacije u cilju funkcionalne realizacije ishoda učenja (V-2).</p> <p>U zapisnicima Stručnog aktiva nema evidencije o analizi postojećih nastavnih sredstava i iniciranju nabavke nedostajućih.</p> <p>Preporuke</p> <p>Na nivou Aktiva inicirati nabavku nedostajućih nastavnih sredstava.</p>

1.1.3. Izborni predmeti

1.1.4. Fakultativni predmeti

1.1.5. Obavezni izborni sadržaji

Prosvjetni nadzornik: Nermin Hajdarpašić

2. Upravljanje i rukovođenje školom

Tež. koef.	Aspekti utvrđivanja kvaliteta		Bodovi	Procjena kvaliteta			
STANDARDI				VU	U	Z	NZ
30	57177	Direktor obezbjeđuje efikasno osiguranje kvaliteta nastave i učenja.	8		X		
25	57176	Direktor efikasno organizuje rad i upravlja procesima obrazovno-vaspitnog rada u školi.	8		X		
25	57178	Direktor stvara podsticajno okruženje za učenje, profesionalni razvoj i napredovanje zaposlenih.	8		X		
20	57175	Planiranje i programiranje rada u funkciji je unapređivanja rada škole.	7		X		
Opšta procjena kvaliteta procesa nastave/učenja			7.80	USPJEŠNO			
Br. ind.	Obrazloženje						
57177	Direktor zajedno sa pomoćnikom obavlja pedagoško-instruktivni rad i o tome se vodi uredna evidencija. Dinamiku utvrđivanja kvaliteta realizacije nastavnog procesa (obilazak časova, uvid u planiranje i njegova usklađenost sa zahtjevima kurikulumu, praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje) se formira na osnovu informacija dobijenih kroz samoevaluaciju i eksternu evaluaciju. Nakon analize rada pojedinih nastavnika ili aktiva, predlažu se mjere za poboljšanje ali se realizacija planiranog prati poprilično formalno. Učenici i zaposleni su upoznati sa kućnim redom, a dobra atmosfera u Školi ukazuje na poštovanje istog. Samoevaluacija se realizuju redovno, po normiranoj dinamici u cjelosti i po pojedinim oblastima. Samoevaluacija zajedno sa eksternom evaluacijom u Školi se koristi za unapređenje obrazovno-vaspitnog procesa.						
57176	U Školi je uspostavljena dobra organizacija rada u kojoj su definisane uloge i odgovornosti zaposlenih. Stručni organi efikasno i blagovremeno realizuju planove rada imaju uspostavljenu međusobnu saradnju i formalno je realizuju. Rad formiranih timova se uglavnom prati. Uslovi u kojim se realizuje obrazovno vaspitni rad dobri i kontinuirano se unapređuju. Odnosi u Školi su saradnički i konstruktivni direktor uvažava mišljenje zaposlenih i podržava njihove inicijative.						
57178	Planiranje i usmjeravanje profesionalnog razvoja u školi vrši se na osnovu podataka pedagoško-instruktivnog rada, evaluacije i samoevaluacije. Na osnovu jasnih pokazatelja se planira i realizuje i lični plan profesionalnog razvoja. Organizovano i uglavnom blagovremeno se prate efekti profesionalnog razvoja zaposlenih, metodologija praćenja zahtijeva dodatno ažuriranje i treba biti u korelaciji sa ostvarenim obrazovnim ishodima učenika. Direktor koristi različite mehanizme motivacije zaposlenih što je uticalo na stvaranje podsticajne, sigurne i prijatne sredine za učenje u kojoj se učenici osjećaju prihvaćeno, bezbjedono i zaštićeno. Zahvaljujući angažovanosti rukovodstva Škola kroz donacije obezbjeđuje dodatna sredstva za unapređenje rada.						
57175	Program razvoja Škole preimenovan je u Školski razvojni plan 2020 – 2024. Planom je dat kratak profil Škole, identifikovani postojeći resursi kadrovski i materijalni, identifikovani faktori koji utiču na razvoj i na kraju definisani ciljevi koje treba ostvariti. Plan (Program razvoja ustanove) djelimično je zasnovan na rezultatima evaluacije i samoevaluacije. Identifikovani prioritetni ciljevi iz Školskog razvojnog plana razrađeni su Godišnjim planom rada, razrada bi trebala biti konkretnija. Godišnji plan rada objedinjuje planove organa upravljanja, rukovođenja, stručne službe, stručnih organa, učeničkog parlamenta, savjeta roditelja i u njihovoj izradi su uključeni svi učesnici obrazovno-vaspitnog procesa. Na sjednicama stručnih organa i organa upravljanja uglavnom redovno se razmatraju izvještaji o realizaciji sadržaja planiranih u Godišnjem planu rada škole.						

Prosvjetni nadzornik: Džoana Perkaj

3. Etos škole

Tež. koef.	Aspekti utvrđivanja kvaliteta		Bodovi	Procjena kvaliteta			
STANDARDI				VU	U	Z	NZ
40	57181	Škola je obezbijedila sistematičnu zaštitu učenika od nasilja.	5			X	
30	57179	Međusobni odnosi učenika i zaposlenih zasnovani su na povjerenju i na poštovanju pravila.	8		X		
30	57180	U školi je razvijena saradnja i promocija rezultata na svim nivoima.	8		X		
Opšta procjena kvaliteta procesa nastave/učenja			6.80	USPJEŠNO			
Br. ind.	Obrazloženje						
57181	<p>U vezi sa ponuđenom konstatacijom u anketi "u Školi se osjećam bezbjedno, 36% učenika opredijelilo se za opciju "slažem se u potpunosti", "djelimično se slaže" 38%. Sa konstatacijom se nije složilo 21% anketiranih. Odgovor ne zna 5% anketiranih.</p> <p>Da u Školi nema primjera verbalnog nasilja među učenicima, u potpunosti se slaže 18% učenika, 23% slaže se djelimično, 45% se nije složilo sa konstatacijom dok odgovor ne zna 14%. Sa konstatacijom da u Školi nema primjera fizičkog nasilja među učenicima, složilo se u potpunosti 22%, 24% slaže se djelimično, 42% navodi da se ne slaže sa ponuđenom konstatacijom i 13% ne zna odgovor. Evidentan je visok procenat negativnih odgovora učenika kada su u pitanju obje vrste nasilja.</p> <p>Sa ponuđenom konstatacijom u upitniku da Školi nema primjera verbalnog nasilja od strane nastavnika, u potpunosti se slaže 51% anketiranih učenika, djelimično se slaže 29%, nije se složilo 13% i 7% ne zna odgovor. Da u Školi nema fizičkog nasilja od strane nastavnika, učenici su se u visokom procentu (70%), izjasnili da se slažu u potpunosti sa ponuđenom konstatacijom, djelimično se slaže 13%, ne slaže se 10% i ne zna odgovor 7%.</p> <p>U školi su razvijeni mehanizmi za sprječavanje eventualnog nasilnog ponašanja kao i drugih oblika nasilnog ili diskriminatornog ponašanja. U Školi nijesu zabilježeni incidenti ili rizična ponašanja učenika.</p> <p>Preporuke</p> <p>Škola treba da djeluje proaktivno i da, između ostalog, uputi nastavnike na adekvatne obuke iz Programa Zavoda za školstvo.</p> <p>Na sjednici Nastavničkog vijeća razgovarati o rezultatima upitnika i razmotriti uzroke.</p>						
57179	<p>Škola ima Kućni red koji je istaknut na vidnom mjestu u holu Škole. Sa ponuđenom konstatacijom "poštujem Kućni red Škole", složilo se u potpunosti 65% učenika, "djelimično se slaže 21%", 6% učenika nije se složilo sa tvrdnjom i 9% ne zna odgovor.</p> <p>Uvidom tokom nadzora zaključuje se da se zaposleni i učenici ponašaju odgovorno i u skladu sa pravilima.</p> <p>Da nastavnici svojim ponašanjem i radom daju dobar primjer učenicima, u potpunosti se složilo 51% anketiranih učenika, 33% navelo je da se slaže djelimično sa tvrdnjom, 10% se ne slaže i 5% ne zna odgovor.</p> <p>Da učenici imaju slobodu da se obrate direktoru kada imaju neki problem, učenici su se izjasnili u visokom procentu, 76 %, sa "slažem se u potpunosti", 15% sa "djelimično se slažem", 7% izjasnilo se negativno i 3% ne zna odgovor.</p> <p>Na tvrdnju "Imam povjerenje i slobodu da se obratim stručnim saradnicima (pedagogu, psihologu..) jer dobijam korisne savjete i podršku", 60% učenika odgovorilo je sa "slažem se u potpunosti", 23% "djelimično se slažem", 7% "ne slažem se i 10% ne zna odgovor.</p> <p>U instituciji postoji Tim za prevenciju nasilja koji djeluje proaktivno. Škola vodi računa o poštovanju različitosti.</p>						
57180	<p>Unutarnji prostor Škole je veoma prijatan za boravak učenika. Spoljašnji prostor (dvorište) je čist i uredan. Škola saraduje aktivno sa lokalnom zajednicom, drugim školama i nevladinim organizacijama.</p> <p>Škola redovno promovise svoja postignuća preko svoje FB stranice, kao i preko lokalnog medija, TV Boin i TV Teuta, na albanskom jeziku. Školski list Riječ/Fjala na oba nastavna jezika, izlazi na godišnjem nivou i sadrži bogat materijal o mnogobrojnim aktivnostima Škole, postignućima učenika, vannastavnim aktivnostima, edukativnim radionicama, učešću učenika na sportskim takmičenjima, posjetama institucijama kulture, itd. Međutim, ubuduće, pri uređivanju školskog lista, trebalo bi što manje uvrštavati fotografije političara, lokalnog ili državnog nivoa. Isto vrijedi i za fotografije uprave Škole kojih je više nego što bi trebalo biti u jednom školskom listu koji promovise učenike i njihova postignuća.</p> <p>Članovi Savjeta roditelja su u razgovoru sa nadzornicom pohvalili saradnju direktora Škole sa roditeljima. Takođe, složili su se da su pravovremeno obavješteni o uspjehu učenika kao i da se roditeljski sastanci redovno održavaju.</p> <p>Škola aktivno podstiče djelovanje Učeničkog parlamenta. U razgovoru sa nadzornicom, učenici su pohvalili saradnju sa direktorom Škole, psihološkinjom i nastavnicima. Direktor i Nastavničko vijeće redovno konsultuju učenike kada je riječ o organizaciji izleta, ekskurzija, itd. Zapisnici Parlamenta vode se uredno.</p>						

Prosvjetni nadzornik: Fran Vuljaj

4. Obrazovna postignuća

Tež. koef.	Aspekti utvrđivanja kvaliteta		Bodovi	Procjena kvaliteta			
STANDARDI				VU	U	Z	NZ
60	57182	Ishodi učenja učenika su na nivou ili iznad nacionalnog prosjeka.	6		X		
40	57183	Škola kontinuirano prati i analizira podatke sa internih praćenja i eksternih provjera znanja u cilju boljih postignuća učenika.	7		X		
Opšta procjena kvaliteta procesa nastave/učenja			6.40	USPJEŠNO			
Br. ind.	Obrazloženje						
57182	<p>U poređnom analizom podataka sa Izvještaja eksterne provjere znanja na kraju trećeg ciklusa za školsku 2022/23. godinu, konstatuje se da: ukupna prosječna ocjena na nivou škole iz Crnogorskog-srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika književnosti je 2.80 i niža je od nacionalnog prosjeka koji iznosi 3.27, sa negativnom razlikom 0,47. Prosječna ocjena iz Albanskog jezika i književnosti je 2,98 i blago je niža u odnosu na nacionalni prosjek, sa negativnom razlikom 0.09. Prosječna ocjena iz Engleskog jezika je 2.77 i niža je u odnosu na nacionalni prosjek koji je 3.28, sa negativnom razlikom 0.51. Prosječna ocjena iz matematike je 2,46 i blago je niža u odnosu na nacionalni prosjek, koji je 2,53, sa negativnom razlikom 0,07. Iz navedenog se zaključuje da su najveće negativne razlike u odnosu na nacionalni nivo uočene kod predmeta Engleski jezik i književnost i Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost, dok je odnos srednje ocjene iz predmeta Albanski jezik i književnost i Matematika na nivou Škole sa srednjom ocjenom na nacionalnom nivou gotovo ujednačen.</p> <p>Stručni saradnici - pedagog i psiholog su priložili podatke u vidu izvještaja sa eksterne provjere znanja za učenike IX razreda sa ukupnim brojem učenika na nivou Škole, sa brojem učenika po odjeljenjima, sa srednjom ocjenom po odjeljenju i po predmetu za posljednje tri školske godine. Samo izvještaj za školsku 2021/22. godinu ima kratak osvrt na uočene razlike u srednjoj ocjeni po predmetima u odnosu na prethodnu školsku godinu, gdje se konstatuje da postoji blagi rast srednje ocjene iz predmeta Albanski jezik i književnost, veoma blagi pad iz predmeta Crnogorski-srpski, bosanski i hrvatski jezik i književnost i Engleski jezik i nešto veći pad srednje ocjene iz Matematika. Škola nije priložila uporedne pokazatelje za pomenute predmete u odnosu na državni/nacionalni prosjek. Analizirajući kretanje trenda prosječne ocjene na eksternoj provjeri znanja po predmetima za posljednje tri godine uočeno je da je najveća pozitivna razlika kod predmeta Albanski jezik i književnosti (školske godine 2019/20. srednja ocjena je 2,61, dok 2022/23. je 2,98, zatim srednja ocjena iz Crnogorskog-srpskog, bosansko, hrvatskog jezika se kreće od 2,87 u školskoj godini 2019/20, sa umjereno stabilnim trendom u školskoj godini 2021/22, sa blagim padom u školskoj godini 2022/23. na 2,72. Srednja ocjena iz Engleskog jezika u školskoj 2019/20. godini je 3,95 sa trendom pada u školskoj 2021/22. na 3,32, i ponovnim značajnim trendom pada u školskoj godini 2022/23. na 2,77. Srednja ocjena iz Matematike u školskoj 2019/20.godini je najveća, 3,19, sa značajnim padom u školskoj 2021/22.godini na 2,68 i ponovnim padom u školskoj 2022/23. na 2.46. Nakon sprovedenih svih uporednih analiza izvodi se zaključak da su srednje ocjene iz Albanskog jezika i književnosti i crnogorskog-srpskog, bosanskog,hrvatskog jezika i književnosti uglavnom stabilnog trenda, dok srednja ocjene iz matematike i engleskog jezika bilježe konstantan negativan trend u ovom vremenskom okviru. U Školi je formiran Tim za podršku učenicima sa posebnim obrazovnim potrebama. Nastavu pohađa 16 učenika sa posebnim obrazovnim potrebama, njih 12 je sa IROP-om. Koordinatorica je priložila pojedinačne Izvještaje koji su napisani na kraju prošle nastavne godine, a koji su adresirani na Zavod za školstvo. Iz razgovora sa njom smo konstatovali da se ne vodi pisana evidencija napredovanja tih učenika po klasifikacionim periodima sa zapažanjima i komentarima odjeljenjskog starješine, predmetnih nastavnika, roditelja, itd. što nameće pitanje objektivnosti i svrsishodnosti ovakvog izvještaja. Na kraju izvještaja se predlažu smjernice za dalji rad sa učenicima. Nije jasno da li je ovaj izvještaj nastao timski jer ga potpisuje psiholog (na zamjenu). U prošloj školskoj godini u Školi je bilo 14 učenika sa diplomom "Luča", odnosno 11% od ukupnog broja učenika završnog razreda III ciklusa.</p> <p>Preporuke</p> <p>Odjeljenjske starješine, Stručni aktivni, Nastavničko vijeće i stručna služba treba da analiziraju i identifikuju razloge negativnog trenda uspjeha iz pojedinih predmeta (Matematika i Engleski jezik) iz godine u godinu između srednje ocjene na nivou Škole, prosječne ocjene na eksternoj provjeri znanja i nacionalnom prosjeku, na kraju IX razreda i u skladu sa tim preduzmu mjere.</p> <p>Tim za podršku učenicima sa posebnim obrazovnim potrebama treba kontinuirano da prati, analizira i evidentira postignuća učenika sa posebnim obrazovnim potrebama i njihovo napredovanje u odnosu na IROP- e i po potrebi predlaže reviziju IROP-a. Postignuća učenika sa posebnim obrazovnim potrebama treba da su dio tabelarnog prikaza uspjeha po klasifikacionim periodima tokom godine.</p> <p>Kontinuiranim analizama postignuća učenika po klasifikacionim periodima po predmetima i razredima iz godine u godinu kako na nivou škole tako i u odnosu na eksterna testiranja - državni prosjek, identifikovati razloge negativnih kretanja srednje ocjene iz pojedinih predmeta i u skladu sa tim preduzeti mjere.</p>						
57183	<p>Uočeno je da Škola produkuje dosta podataka, međutim podaci koji su bili dostupni tokom nadzora upućuju na zaključak da oni nijesu između sebe u dovoljnoj mjeri povezani/sistematizovani u vidu centralizovanih baza podataka koji bi bili pouzdani i dostupni u realnom vremenu za sve zainteresovane, kako bi se na osnovu njih mogle izvršiti potrebne analize, izveli zaključci, pratili trendovi itd. Takvo stanje za posledicu ima nedovoljnu funkcionalost u protoku i korišćenju podataka između uprave škole, stručnih organa, stručne službe.</p> <p>Upravljanje nedovoljno sređenim podacima produkuje određenu neorganizovanost po ukupni rad škole. Pregledom i analizom zapisnika Nastavničkog vijeća uočeno je se uspjeh učenika po klasifikacionim periodima vrši bez sređenih numeričko-tabelarnih podataka (sveske zapisnika Nastavničkog vijeća) pri tom nijesu blagovremeno dostavljeni podaci od</p>						

Br. ind.	Obrazloženje
	<p>strane odjeljenjskih starješina. Samo se konstatuje da je uspjeh utvrđen. Zapisnici stručnih aktiva imaju nešto sredenije podatke vezano za određene predmete, dok tabele koje popunjavaju/dostavljaju odjeljenjske starješine su i pregledne i jasne. Uočeno je takođe da nije razvijena praksa da se podaci komentarišu, upoređuju, na kritičan način analiziraju sa određenim zapažanjima i zaključcima o trendovima kretanja ukupnih rezultata Škole, kako unutar jedne školske godine po klasifikacionim periodima, tako i iz godine u godinu. Pomoćnik direktora je priložio tabelarne prikaze ukupnog uspjeha učenika po klasifikacionim periodima po razredima bez specifikacije po predmetima, sa brojem neopravdanih i opravdanih izostanaka, sa ukupnim brojem izostanaka na nivou Škole, sa grafičkim prikazom distribucije ukupnog uspjeha izraženo u procentima. Analiza prikazuje da je na kraju školske 2022/23. godine, ukupan broj izostanaka na nivou Škole 42187, što je u prosjeku oko 35 izostanaka po učeniku. Zapisnici Nastavničkog vijeća pokazuju da se ovom problemu pridaje značajna pažnja. Iz razgovora sa direktorom, i pomoćnikom direktora zaključeno je da je problem nediscipline učenika izražen u školi. O tome svjedoče i izrečne vaspitne mjere o čemu se vodi polemika na sjednicama Nastavničkog vijeća. Uočen je trend rasta prolaznosti od prvog klasifikacionog do zadnjeg klasifikacionog perioda na kraju školske godine sa pozitivnom razlikom od preko 1/4 tj. oko 26%, što iziskuje analizu stručnih organa škole. Analiza zapisnika Nastavničkog vijeća, stručnih aktiva i ostali izvori upućuje na zaključak da se ne analiziraju i komentarišu efekti dopunske i dodatne nastave i njen uticaj na poboljšanje postignuća učenika. Direktor i pomoćnik su naveli da organizacioni problemi kao što su termini prevoza učenika, rad škole u dvije smjene i nezainteresovanost učenika utiču na organizaciju dopunske i dodatne nastave. Na osnovu razgovora sa direktorom, pomoćnikom direktora, pojedinim nastavnicima, pregledom dokumentacije, lista Škole, itd. zaključuje se da su učenici škole veoma aktivni u vannastavnim aktivnostima, gdje im je omogućeno da na osnovu svojih interesovanja i afiniteta budu uključeni u različite aktivnosti, kako u Školi tako i van nje i regionalno kao što su: izložba likovnih radova učenika u lokalnom KIC-u, takmičenje recitatora na nivou države, učešće na likovnim konkursima, takmičenje u šahu, takmičenje iz košarke, obilježavanje dana sporta i rekreacije, takmičenje iz plesa, proslava međunarodnog dana maternjeg jezika, dan reciklaže, dan preduzetništva, radionice o ekologiji, obilježavanje dana voda, u posjeti olimpijcima, posjeta sajmu knjiga, obilježavanje međunarodnog dana djeteta, školski karneval, posjeta lokalnom etnografskom muzeju, obilježavanje dana Evrope. U školskom listu "Riječ" –"Fjala", na veoma prikladan način su sistematizovani foto i tekstualni zapisi o ključnim vannastavnim aktivnostima učenika Škole kao i o njihovim uspjesima.</p>
	Preporuke
	<p>Prije nego što utvrdi uspjeh učenika po klasifikacionim periodima i na kraju školske godine, Škola treba da izradi centralizovane tabele u vidu baza podataka, da su ti podaci dostupni stručnim organima i organima upravljanja u realnom vremenu, da se izvrši analiza kretanja uspjeha po predmetima, razredima, ciklusima itd. sa komentarima, jasno formulisanim zaključcima i predloženim mjerama za poboljšanje.</p>
	<p>Odjeljenjske starješine, Stručni aktivi, Nastavničko vijeće i stručna služba treba redovno da analiziraju, komentarišu i zaključuju o efektima primjene dopunske i dodatne nastave na poboljšanje postignuća učenika odnosno poboljšanja ukupnog uspjeha.</p>

Prosvjetni nadzornik: mr Milica Vušurović

5. Podrška učenicima

Tež. koef.	Aspekti utvrđivanja kvaliteta		Bodovi	Procjena kvaliteta			
STANDARDI				VU	U	Z	NZ
60	57185	Škola podržava i podstiče cjelovit razvoj učenika.	5			X	
40	57184	U školi se učenicima pruža podrška u vaspitanju i učenju.	5			X	
Opšta procjena kvaliteta procesa nastave/učenja			5.00	ZADOVOLJAVA			
Br. ind.	Obrazloženje						
57185	<p>U Školi se planiraju i realizuju vannastavne aktivnosti u okviru sekcija, časova odjeljenjske zajednice, Učeničkog parlamenta i dr. Pedagoška dokumentacija ukazuje da značajan doprinos ovom polju rada u Školi daju pojedine nastavnice u razrednoj nastavi, dok u predmetnoj nastavi se izdvaja Aktiv crnogorskog-srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti. Učenici mogu da se uključe u šest sekcija (sekcije u okviru crnogorskog-srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti, Ekološka, Horska, Sportska, Likovna sekcija i Mladi matematičari). Za njih su urađeni planovi, od kojih pojedini nijesu sastavni dio nastavničke dokumentacije. Realizovane aktivnosti se vode u zasebnim sveskama od kojih većina sadrži evidenciju aktivnosti od ove školske godine. Kao i u organizaciji dopunske i dodatne nastave, i u slobodnim aktivnostima izostaje određeni broj nastavnih predmeta. Sa konstatacijom iz ankete za učenike da imaju mogućnost da se uključe u rad sekcije po izboru 47% učenika se potpuno složilo, 26% se djelimično složilo, 13% se nije složilo i 13% ne zna. Škola nije uradila Plan programa za podršku cjelovitom razvoju ličnosti. Pojedini programi u okviru prevencije nasilja, preventivnih radionica o psihoaktivnim supstancama, podrške socijalizaciji i emotivnom razvoju učenika realizuju se u razrednoj nastavi, časovima odjeljenjske zajednice, pojedinih aktiva, sastancima Učeničkog parlamenta. Izostaje sistemizovan pristup osnaživanja učenika u ovom dijelu, od analize stanja tokom interne evaluacije, izvođenje zaključeka na sastancima stručnih organa i predlaganjem mjera prevencije i rješavanja problemskih situacija koji bi se uvrstili u program podrške cjelovitom razvoju učenika na nivou Škole. Potrebe učenika za organizovanjem više radionica na temu nasilja, bolesti zavisnosti, emocionalne podrške, podrške u izboru škola za nastavak školovanja, iskazana je i putem ankete (da je organizovano dovoljno radionica na ove teme potpuno se složilo 47%, djelimično se složilo 29%, nije se složilo 13%, ne zna 10% anketiranih učenika). Školu pohađa šesnaest učenika sa posebnim obrazovnim potrebama, od kojih je za dvanaestoro urađen IROP. Škola ima defektološkinju koja je istakla u razgovoru tokom eksterne evaluacije, da u saradnji sa psihološkinjom, odjeljenjskim starješinama, predmetnim nastavnicima i roditeljima organizuje rad sa učenicima sa posebnim obrazovnim potrebama. Sarađuje sa Zavodom za školstvo (prateći instrukcije ovlašćenog lica) i sa resursnim centrima. Nastavnici su uradili IROP-e čiju prilagođenost učeniku prati i pedagoško-psihološka služba, s tim što svi nastavnici nijesu završili obuku na području inkluzivnog obrazovanja, na što ukazuju i rezultati ankete: 20% anketiranih nastavnika se potpuno složilo, 61% se djelimično složilo, 18% se nije složilo, ne zna 2% anketiranih nastavnika.</p>						
	Preporuke						
	Ponuditi učenicima Škole sekcije iz više nastavnih predmeta.						
	Osmisliti i realizovati program podrške učenika za socijalni i emotivni razvoj (primjer program Moje vrijednosti i vrline).						
	Organizovati obuke nastavnika za inkluzivno obrazovanje.						
57184	<p>U godišnjem planiranju svih stručnih organa predviđena je analiza realizacije dopunske i dodatne nastave. U pedagoškoj dokumentaciji date su konstatacije o ovim oblicima nastave bez detaljnog planiranja i praćenja njihovih efekata na postignuća učenika. Na nivou Škole nije urađen raspored časova za ove oblike nastave, a i izostaje i praćenje realizacije od zaduženih lica. Uvidom u odjeljenjske knjige za ovu i prethodne školske godine uočava se da kontinuitet u održavanju dopunske i dodatne nastave postoji samo iz pojedinih predmeta (crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost, engleski i njemački jezik), s tim što i kod njih se nejednako realizuje na nivou aktiva. Takođe, postoji evidencija o realizaciji iz biologije, matematike, fizike, likovne kulture i dr., ali u mnogo manjem obimu i sporadično. Prisutna je i realizacija preko Viber grupa, dok virtualna učionica, kao optimalniji izbor, nije zastupljena. Da su učenici nezadovoljni podrškom u ovom segmentu rada Škole ukazuju rezultati ankete koja je sprovedena tokom eksterne evaluacije. Sa konstatacijom da se časovi dopunske nastave redovno održavaju potpuno se složilo 23%, djelimično se složilo 19%, nije se složilo 46% i ne zna 12% anketiranih učenika. Slični su rezultati i za dodatnu nastavu (potpuno se slaže 28%, djelimično se slaže 18%, ne slaže se 40% i ne zna 13% anketiranih učenika). U odjeljenjskim knjigama i Kutiji sugestija evidentirani su problemi iz domena vaspitnih postignuća koji se rješavaju putem razgovora pedagoško-psihološke službe sa učenicima, roditeljima, odjeljenjskim starješinama i predmetnim nastavnicima o čemu svjedoči evidencija.</p>						
	Preporuke						
	Izraditi raspored održavanja dodatne i dopunske nastave na nivou Škole i redovno pratiti planiranje, realizaciju i evidenciju ovih oblika nastave.						
	Organizovati dopunsku i dodatnu nastavu za sve predmete.						

U skladu sa Metodologijom za obezbjeđivanje i unapređivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u predškolskoj ustanovi, školi, obrazovnom centru, resursnom centru, kod organizatora za obrazovanje odraslih i u domu učenika, procjena kvaliteta vaspitno-obrazovnog rada JU OŠ „Mahmut Lekić“ - Tuzi, je USPJEŠAN (6.85).

- Pravna pouka:

Shodno stavu 4. člana 11. Pravilnika o sadržaju, obliku i načinu utvrđivanja kvaliteta obrazovno - vaspitnog rada u ustanovama, na ovaj Izvještaj škola može izjaviti prigovor direktoru Zavoda za školstvo u roku od 15 dana od dana prijema ovog Izvještaja.

Vođa tima nadzornika
Dragan Berilažić

Direktorica
Raba Hodžić

Dostavljeno:

JU OŠ „Mahmut Lekić“ - Tuzi
Ministarstvu prosvjete
Arhivi